



JURIDISKA FAKULTETEN

VID LUNDS UNIVERSITET

Vejsil Pecic

## En otidsenlig bulvan?

En (kritisk) studie om hur bulvanregeln i kupongskattelagen ska  
förstås i EU-rättslig kontext

JURM02 Examensarbete

Examensarbete på juristprogrammet

30 högskolepoäng

Handledare: Professor Katia Cejje

Termin: Vårterminen 2026

# Innehållsöversikt

Summary .....	5
Sammanfattning .....	6
Förord.....	7
Förkortningar .....	8
1 Inledning.....	10
2 Två motstående intressen: rättssäkerhet & effektivitet.....	20
3 Kupongskatt.....	23
4 Bulvanregeln.....	27
5 Bulvanregeln i en EU-rättslig kontext .....	43
6 Avslutande analys.....	64
7 Avslutning .....	72
Källförteckning .....	73
Rättsfallsförteckning .....	79

# Innehållsförteckning

<b>SUMMARY .....</b>	<b>5</b>
<b>SAMMANFATTNING .....</b>	<b>6</b>
<b>FÖRORD .....</b>	<b>7</b>
<b>FÖRKORTNINGAR.....</b>	<b>8</b>
<b>1 INLEDNING .....</b>	<b>10</b>
1.1 Bakgrund .....	10
1.2 Syfte och frågeställning .....	11
1.3 Metod & material .....	12
1.3.1 Metod.....	12
1.3.2 Material .....	14
1.4 Avgränsningar .....	15
1.5 Tidigare forskning .....	17
1.6 Terminologi.....	17
1.7 Disposition .....	18
<b>2 TVÅ MOTSTÅENDE INTRESSEN: RÄTTSSÄKERHET &amp; EFFEK- TIVITET.....</b>	<b>20</b>
2.1 Inledning .....	20
2.2 Rättssäkerhetsbegreppet inom skatterätt .....	20
2.3 Effektivitet.....	21
<b>3 KUPONGSKATT .....</b>	<b>23</b>
3.1 Kupongskattelagen och dess tillämpningsområde .....	23
3.2 Vem är skattskyldig?.....	24
3.3 Undantag från kupongskatt .....	25
3.4 Kort om utdelning .....	26
<b>4 BULVANREGELN.....</b>	<b>27</b>
4.1 Bulvanregeln – från då till nu.....	27
4.2 Bulvanregelns tillämpningsområde utifrån förarbeten.....	30
4.3 Bulvanregelns tillämpningsområde utifrån praxis .....	33
4.3.1 Carnegie-målet .....	33
4.3.2 Kinnevik-målet.....	34
4.3.3 HFD 2017 not. 32 .....	35
4.3.4 HFD 2019 not. 7 .....	37
4.3.5 Black Arrow-fallet.....	39
4.4 Sammanfattande slutsatser .....	40
<b>5 BULVANREGELN I EN EU-RÄTTSLIG KONTEXT .....</b>	<b>43</b>

5.1	Inledning .....	43
5.2	Kort om förhållandet mellan EU-rätt och svensk rätt .....	43
5.3	Moder-/dotterbolagsdirektivet.....	44
5.3.1	Inledning.....	44
5.3.1.1	Skatteflyktsbestämmelse(r)n(a) .....	45
5.3.1.2	Syftet att få en skattefördel .....	46
5.3.1.3	Motverka målet eller syftet med direktivet .....	47
5.3.1.4	Arrangemangets genuinitet .....	48
5.3.1.5	Proportionalitet .....	49
5.3.1.6	Rättsföljden.....	49
5.3.2	Tillämpning av skatteflyktsbestämmelsen i praxis.....	51
5.4	Principen om förbud mot rättsmissbruk .....	53
5.4.1	Inledning.....	53
5.4.2	Eqiom och Enka .....	54
5.4.3	Deister och Juhler Holding.....	54
5.4.4	De danska Beneficial Ownership-målen .....	55
5.5	ATAD 3.....	58
5.5.1	Inledning.....	58
5.5.2	Direktivets syfte och struktur .....	59
5.5.3	Substans enligt ATAD 3.....	60
5.6	Sammanfattande slutsatser .....	60
<b>6</b>	<b>AVSLUTANDE ANALYS.....</b>	<b>64</b>
6.1	Inledning .....	64
6.2	Jämförande analys.....	64
6.3	Bulvanregeln ur ett rättssäkerhetsperspektiv.....	69
<b>7</b>	<b>AVSLUTNING.....</b>	<b>72</b>
	<b>KÄLLFÖRTECKNING .....</b>	<b>73</b>
	<b>RÄTTSFALLSFÖRTECKNING .....</b>	<b>79</b>

## Summary

In 1970, Sweden enacted new legislation on withholding tax, the Coupon Tax Act (Swedish *Kupongskattelagen*) (1970:624) (KupL). The Act governs the Swedish taxation of dividends distributed by Swedish companies to foreign individuals and legal entities subject to limited tax liability in Sweden. In connection with the enactment of the Act, a new anti-avoidance provision was also introduced into Swedish law. This provision, contained in paragraph 4, section 3 of the KupL, has in modern scholarship come to be known as the nominee rule (Swedish *bulvanregeln*). Its purpose is to prevent the circumvention of coupon tax. However, the provision, which is now rather old, is unusually worded and contains two vague and imprecise criteria, making it difficult to apply in practice. The preparatory works contain only sparse guidance, and the provision has in practice been applied only a handful of times. As a result, there is considerable uncertainty today regarding both the provision itself and the scope of its application.

In 2015, the amending directive was adopted within the European Union, thereby introducing a new anti-abuse provision into the Parent-Subsidiary Directive. At that time, the Swedish legislature concluded that this provision had already been implemented in Swedish law through the nominee rule, and the nominee rule was therefore left unchanged. Since then, both the nominee rule and the Coupon Tax Act as a whole have been the subject of several legislative reviews. None of these has resulted in reform. The nominee rule thus remains in force today, along with the problems associated with it.

This thesis examines the nominee rule. First, preparatory works and case law are identified and systematised in order to establish the current state of the law. Thereafter, the anti-abuse provision in Article 1(2) of the Parent-Subsidiary Directive is examined. In a similar manner, an attempt is made to map that provision's purpose, structure and scope of application. These parts form the basis for the final comparative analysis of the two provisions and their respective scopes of application. The analysis contributes to a deeper understanding of the nominee rule, while at the same time highlighting a number of shortcomings. Finally, the findings relating to the nominee rule are critically assessed from the perspective of legal certainty.

Without disclosing the outcome of the analysis in advance, it may already be said that the legislature's decision to leave the nominee rule unchanged can be questioned on several grounds. For a number of reasons, reform appears necessary.

# Sammanfattning

År 1970 infördes en ny lagstiftning om källskatt i Sverige – Kupongskattelagen (1970:624) (KupL). Lagen reglerar den svenska beskattningen av utdelning från svenska bolag till utländska fysiska och juridiska personer som är begränsat skattskyldiga. I samband med att lagen infördes introduceras en ny skatteflyktsbestämmelse i svensk rätt. Bestämmelsen finns i 4 § tredje stycket KupL och har i modern tid kommit att kallas för bulvanregeln. Avsikten med bestämmelsen är att förhindra kringgående av kupongskatt. Bestämmelsen, som numera är av äldre datum, har dock en udda ordalydelse och innehåller två vaga och oprecisa rekvisit, vilket gör bestämmelsen svårtillämpad. Det finns sparsamma uttalanden i förarbeten och bestämmelsen har i praktiken endast tillämpats en handfull av gånger. Det här gör att det idag råder ovisshet kring bestämmelsen och dess tillämpningsområde.

År 2015 antogs ändringsdirektivet i EU, och därmed infördes en ny anti-missbruksbestämmelse i moder-/dotterbolagsdirektivet. Den svenska lagstiftaren gjorde då bedömningen att bestämmelsen var införd i svensk rätt genom bulvanregeln, varför bulvanregeln lämnades oförändrad. Sedan dess har såväl bulvanregeln som KupL i dess helhet genomgått flertal utredningar. Ingen av dessa har utmynnat i någon reform. Bulvanregeln lever därför kvar än idag, och likaså gör de problem som följer av bestämmelsen.

I den här uppsatsen undersöks bulvanregeln. Inledningsvis identifieras och systematiseras såväl förarbeten som rättspraxis i syfte att fastställa gällande rätt. Därefter undersöks anti-missbruksbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. På motsvarande sätt görs ett försök att kartlägga bestämmelsens syfte, struktur och tillämpningsområde. Dessa delar utgör grunden för den slutliga jämförande analysen av bestämmelserna och deras tillämpningsområde. Analysen bidrar till att öka förståelsen om bulvanregeln men belyser flera brister. Avslutningsvis problematiseras de konstaterade som görs beträffande bulvanregeln ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Utan att avslöja analysen utfall kan det redan nu sägas att lagstiftarens beslut att lämna bulvanregeln oförändrad kan ifrågasättas av flera skäl. En förändring är därför påkallad.

# Förord

*"You can't connect the dots looking forward; you can only connect them looking backwards."*

- Steve Jobs

För nästan 5 år sedan blev jag antagen till juristprogrammet i Lund. Det var vid tillfället allt annat än en självklarhet. Det har inte heller alltid varit en självklarhet under resans gång. Nu, drygt 5 år visare, när jag ser tillbaka på den tid som varit, har jag svårt att föreställa mig vad annars jag skulle gjort än att läsa juristprogrammet. Mitt medskick till er som befinner i er i samma situation som jag gjorde för 5 år sedan är därför: sök till juristprogrammet – ni kommer inte ångra er! Är du redan juriststudent och har tvivel? Oroa dig inte, du har gjort rätt val, du har bara inte insett det än... Det är nu med en känsla av vemod, men också förväntan och glädje, som jag nu avslutar denna resa för att påbörja en ny.

Jag vill rikta ett stort tack till min handledare Katia Cejie för din entusiasm och goda råd. Tack även till alla vänner och familj för ert stöd under den här resan.

På återseende!

Landskrona,  
lördagen den 23 maj 2026

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Katia Cejie', enclosed within a large, loopy oval flourish.

# Förkortningar

ATAD 3	Anti-Tax Avoidance Directive 3
Bulvanregeln	4 § tredje stycket kupongskattelagen (1970:624)
Dnr	Diarienummer
Ds	Departementsserien
ECLI	European Case Law Identifier
EU	Europeiska unionen
EU-domstolen	Europeiska unionens domstol
FEUF	Funktionen om Europeiska unionens funktions- sätt
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
KamR	Kammarrätten
KupF	Kupongskatteförordningen (1934:44)
KupL	Kupongskattelagen (1970:624)
Not.	Notismål
Prop.	Proposition
RF	Regeringsformen (1974:152)
SFS	Svensk författningssamling
SN	Skattenytt
SOU	Statens offentliga utredningar
SRN	Skatterättsnämnden

SvJT

Svensk Juristtidning

SvSkT

Svensk Skattetidning

# 1 Inledning

## 1.1 Bakgrund

Den 22 januari 2026 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare vars uppgift är att lämna förslag på hur EU:s nya källskattedirektiv<sup>1</sup> ska inkorporeras i svensk rätt. I uppgiften ingår även att se över kupongskattelagen (1970:624) (KupL) i sin helhet och att föreslå hur det svenska regelverket för källskatt på utdelning kan moderniseras.<sup>2</sup>

Den numera pågående utredningen är emellertid inte första gången som KupL ses över. Regelverket har även tidigare varit föremål för översyn och även då i syfte att effektivisera och modernisera den svenska lagstiftningen om källskatt.<sup>3</sup> Föremål för omfattande uppmärksamhet var då den så kallade *bulvanregeln*. Uppmärksamhet bestod framför allt av kritik mot bestämmelsen, som beskrevs som svårtillämpad, bland annat till följd av sin utformning och avsaknaden av rättspraxis som klargör regelns tillämpningsområde.<sup>4</sup>

Bulvanregeln återfinns i KupL och är en *anti-missbruksbestämmelse*<sup>5</sup> som medför att en begränsat skattskyldig person har skyldighet att erlagga kupongskatt trots att utdelningen är befriad från kupongskatt enligt någon av undantagsreglerna i 4 § 4–9 st. KupL.<sup>6</sup> Bestämmelsen är således väldigt ingripande och innebär att utländska bolag kan krävas att betala kupongskatt retroaktivt upp till 10 år.<sup>7</sup>

Till den svenska regelns redan komplexa karaktär tillkommer att bestämmelsen sedan år 2015 har en EU-rättslig dimension.<sup>8</sup> I samband med ändringsdirektivet antogs, introducerades en ny anti-missbruksklausul i moder-/dotterbolagsdirektivet. Regeringen gjorde då bedömningen att den svenska bulvanregeln var tillräcklig för att den nya bestämmelsen och således direktivet

---

<sup>1</sup> Rådets direktiv (EU) 2025/50 av den 10 december 2024 om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

<sup>2</sup> Se Dir. 2026:6 s. 1.

<sup>3</sup> Se Ds 2020:10 s. 71; Jfr. Melz m.fl. (2025) s. 554.

<sup>4</sup> Se Ds 2020:10 s. 281–283. Sedan bulvanregelns tillkomst har bestämmelsen endast prövats i HFD vid två tillfällen. Båda fallen rörde undanröjande av Skatterättsnämndens förhandsbesked, varför frågan om regeln och dess tillämpningsområde inte prövades i sak.

<sup>5</sup> För mer om vad som avses med anti-missbruksbestämmelse se t.ex. Baldvinsson (2025) s. 21.

<sup>6</sup> Se Melz m.fl. (2025) s. 553; 4a § KupL.

<sup>7</sup> Se t.ex. Förvaltningsrätten i Faluns dom i mål nr. 4344-24 och 4345-24.

<sup>8</sup> Rådets direktiv (EU) 2015/121 av den 27 januari 2015 om ändring av direktiv 2011/96/EU om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater. Mer om detta i avsnitt 4.3

skulle anses som genomfört i svensk rätt. Bulvanregeln ska därför sedan dess tolkas i ljuset av anti-missbruksklausulen i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>9</sup>

Bulvanregeln är särskilt problematiskt eftersom regelns föråldrade karaktär och oklara tillämpningsområde i kombination med framväxten av nya och alltmer komplicerade bolagsstrukturer, bland annat till följd av den ökade internationaliseringen, skapar ett oförutsägbart rättsläge.<sup>10</sup> Även vanligt förekommande bolagsstrukturer såsom t.ex. holdingbolag, riskerar att bli föremål för kupongskatt.<sup>11</sup> Bulvanregelns oklara tillämpningsområde har därmed inte bara rättsvetenskaplig relevans, utan kan ha en negativ inverkan för det svenska investeringsklimatet.

Det nyss sagda väcker många frågor, exempelvis hur förhåller sig bulvanregeln till nyare bolagsstrukturer, är bulvanregelns utformning överhuvudtaget förenlig med legalitetsprincipen och lämplig av rättssäkerhetsskäl.<sup>12</sup>

Mot bakgrund av det nyss sagda och i väntan på att den nya utredningen ska presenteras finns det intresse att undersöka hur den svenska bulvanregeln ska förstås och tillämpas, med särskilt fokus på EU-domstolens praxis på området för källskatt på utdelningar.

## 1.2 Syfte och frågeställning

Tillämpningsområdet för bulvanregeln är idag oklart, inte minst på grund av begränsad svensk rättspraxis. Denna uppsats sammanfattar på ett pedagogiskt sätt förarbeten, praxis och doktrin avseende nu gällande bulvanregel och dess tillämpningsområde. Syftet med denna uppsats är således att ge vägledning i hur bulvanregeln i KupL ska förstås och när den är tillämplig. För att ge en korrekt bild beaktas även EU-rätten vid gränsöverskridande utdelningar. Därtill avses även att i uppsatsen analysera ifall rättsläget är tillfredställande med hänsyn till det svenska skattesystemet och dess struktur.

För att uppnå uppsatsens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I vilken utsträckning sammanfaller tillämpningsområdet för bulvanregeln med motsvarande anti-missbruksregel i EU-rätten?
- Är rättsläget tillfredsställande ur ett rättssäkerhetsperspektiv och finns det skäl att göra en förändring?

---

<sup>9</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 28 ff. För mer om förhållandet mellan svensk och EU-rätt, se avsnitt 5.2.

<sup>10</sup> Jfr. Baldvinsson (2025) s. 21.

<sup>11</sup> Kleist (2019).

<sup>12</sup> Jfr. Melz m.fl. (2025) s. 620; Vad gäller vilka krav som ställs på utformningen av en skattelag se t.ex. Hultqvist (2015).

Innan ovanstående frågeställningar kan besvaras krävs att det görs en redogörelse för såväl bulvanregeln som anti-missbruksregeln i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. Mot bakgrund av detta kommer även följande frågor att besvaras:

- Vilka omständigheter medför att bulvanregeln i KupL blir tillämplig enligt svensk rätt?
- Vilka omständigheter medför att motsvarande anti-missbruksbestämelse i EU-rätten blir tillämplig?

## 1.3 Metod & material

### 1.3.1 Metod

Valet av lämplig metod dikteras av syftet med en undersökning. Det huvudsakliga syftet med uppsatsen är att klargöra hur bulvanregeln ska förstås genom att undersöka vilka omständigheter som medför att bestämmelsen är tillämplig. Mot bakgrund av detta tillämpas i uppsatsen rättsdogmatisk metod. Det finns delade uppfattningar om innebörden av rättsdogmatisk metod. Inom ramen för den här uppsatsen förstås metoden som ett sätt att undersöka vad som är gällande rätt – de lege lata – genom att ta sin utgångspunkt i allmänt accepterade rättskällor.<sup>13</sup> Med allmänt accepterade rättskällor avses lagstiftning, rättspraxis, förarbeten och juridisk doktrin.<sup>14</sup> Vad gäller prejudikat har HFD fått en prejudikatbildande roll i Sverige även om det inte råder någon formell prejudikatbundenhet.<sup>15</sup> Även förarbeten har, genom HFD:s återkommande hänvisningar till dem i sina domskäl, fått en stor betydelse vid tolkning av skatterättsliga regler.<sup>16</sup> I brist på både prejudikat och förarbeten har svar vidare sökts i juridisk litteratur, vars betydelse som rättskälla har baserats på övertygelsen i dess argumentation.<sup>17</sup>

Skatterätten präglas av särskilda tolkningsprinciper som påverkar hur de allmänt accepterade rättskällorna ska förstås och vägas mot varandra vid tolkning av skattelag.<sup>18</sup> Utgångspunkten är att skattelag ska tolkas utifrån lagtextens ordalydelse, vilket följer av föreskriftskravet.<sup>19</sup> Ibland innehåller lagtext vaga rekvisit, vilket gör det svårt att använda en bokstavstrogen tolkning. Följaktligen kan det vara nödvändigt att använda rättspraxis och förarbeten

---

<sup>13</sup> Se Hjertstedt (2019) s. 166–167; Kleineman (2025) s. 25.

<sup>14</sup> Se Kleineman (2025) s. 25.

<sup>15</sup> Se Tjernberg (2018) s. 63; Lehrberg (2020), s. 173.

<sup>16</sup> Se Tjernberg (2018) s. 83.

<sup>17</sup> Se Kleineman (2025) s. 34–35.

<sup>18</sup> Se Tjernberg (2018) s. 15.

<sup>19</sup> Se Tjernberg (2018) s. 23; se även avsnitt 2.2.

som tolkningsinstrument.<sup>20</sup> Detta kan vara särskilt påkallat vid tolkning av skatteflyktslagstiftning, eftersom sådan lagstiftning ofta innehåller obestämda rekvisit.<sup>21</sup> Mot denna bakgrund har både praxis och förarbetsuttalanden beaktats vid tolkning av bulvanregeln, som utgör ett exempel på en kringgående lagstiftning.

Rättsdogmatisk metod är inte uteslutande begränsad till att kartlägga gällande rätt, utan kan även inbegripa argumentation av de lege ferenda, det vill säga rekommendationer om hur regelsystemet bör utformas.<sup>22</sup> Inom ramen för den här uppsatsen framförs de lege ferenda resonemang i slutet av uppsatsen först efter att gällande rätt fastställts.

En omtvistad fråga är huruvida det är tillåtet att kritisera rättskällor inom ramen för rättsdogmatisk metod.<sup>23</sup> Kleineman har inte enbart uttalat att det är möjligt, utan även anfört att en viktig uppgift för rättsdogmatisk metod är ”[a]tt påtala inkonsekvens i rättstillämpningen”.<sup>24</sup> Jag delar den här uppfattningen och har därför, i den mån jag ansett att det är nödvändigt, valt att belysa och kritisera inkonsekvenser i rättstillämpningen i såväl svenska domstolar som EU-domstolen.

Bulvanregeln har sedan genomförandet av ändringsdirektivet en koppling till EU-rätten.<sup>25</sup> För att bulvanregeln ska tolkas på ett korrekt sätt krävs därför att EU-rättsliga tolkningskällor beaktas.<sup>26</sup> Vid fastställande av bulvanregelns innebörd har därför EU-rättsliga material använts. Följaktligen har även EU-rättslig metod tillämpats för att uppfylla uppsatsen syfte. EU-rättslig metod kan beskrivas som att hantera olika EU-rättsliga källor.<sup>27</sup> En korrekt nationell tolkning av EU-rätt måste ske i ljuset av de rättskällor som ges auktoritet inom EU-rätten, såsom till exempel EU-domstolens rättspraxis och EU:s allmänna rättsprinciper.<sup>28</sup> I förevarande uppsats har bland annat direktiv, EU-domstolens praxis och allmänna rättsprinciper behandlats. Bland dessa bör särskilt principen om förbud mot rättsmissbruk lyftas, eftersom allmänna principer har tillerkänts samma konstitutionella rang som fördragen inom EU-rätten.<sup>29</sup>

I uppsatsen har även AI-verktyg (*Chat GPT* och *Microsoft Copilot*) använts för två ändamål. Först och främst har använts för textbehandling i form av

---

<sup>20</sup> Se Tjernberg (2018) s. 55 och s. 83.

<sup>21</sup> Se Tjernberg (2018) s. 100.

<sup>22</sup> Se Kleineman (2025) s. 44.

<sup>23</sup> Jfr. Kleineman (2025) s. 40–41.

<sup>24</sup> Se Kleineman (2025) s. 42.

<sup>25</sup> Se avsnitt 3.1.

<sup>26</sup> Se Reichel (2025) s. 200–201; se även Lehrberg (2020) s. 107.

<sup>27</sup> Se Reichel (2025) s. 203 f.

<sup>28</sup> Se Reichel (2025) s. 200.

<sup>29</sup> Se Reichel (2025) s. 204; se även avsnitt 4.4.1.

språkgranskning. För det andra har AI använts för att framställa de figurer som finns i uppsatsen.

### 1.3.2 Material

Valet av material har styrts av uppsatsens syfte och metodvalet. Materialet har inledningsvis bestått av lagtext. Eftersom uppsatsen analyserar bulvanregeln är KupL den lagstiftning som främst granskats. Även EU-rättslig lagstiftning har studerats i form av moder-/dotterbolagsdirektivet och annan relevant sekundärrätt. Att annan sekundärrätt än moder-/dotterbolagsdirektivet, som har ett direkt samband med bulvanregeln, har studerats beror på att anti-missbruksbestämmelser i andra direktiv inte bara liknar den i moder-/dotterbolagsdirektivet, utan även har samma bakomliggande syfte.<sup>30</sup> I syfte att förstå vilka omständigheter som medför att ett förfarande inte betraktas som genuint har även Anti-Tax Avoidance Directive 3 behandlats. Direktivet har då främst behandlats som en inspirationskälla, till följd av det direktivet aldrig antogs.<sup>31</sup>

Praxis från såväl svenska domstolar som EU-domstolen har använts. I svensk rätt är det Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) som har en prejudikatskapande roll, även om det inte råder någon formell prejudikatbundenhet i Sverige.<sup>32</sup> Vid tolkning av bulvanregeln enligt svensk praxis har ledning därför i första hand sökts i avgöranden från HFD. Det finns emellertid endast två avgörande från HFD som behandlar bulvanregeln.<sup>33</sup> Frågan om lämpligheten att inkludera avgöranden från Kammarrätten (KamR) har därför uppkommit. Kristoffersson anför att kammarrättspraxis kan ha relativt högt rättskällevärde förutsatt att det råder enighet mellan de olika kammarrätterna och underinstanser gällande en viss rättsfråga.<sup>34</sup> Även Tjernberg är av uppfattning att såväl KamR som andra myndigheter kan ge perspektiv på rättsläget, inte på grund av någon inneboende auktoritet, utan till följd av övertygelsen i argumentationen. Samma resonemang kan därför föras även beträffande Skatterättsnämnden.<sup>35</sup> Mot denna bakgrund behandlas även avgöranden från KamR och förhandsbesked från Skatterättsnämnden i uppsatsen.<sup>36</sup>

I avsaknad av svensk rättspraxis gällande bulvanregeln har praxis från EU-domstolen behandlats i stor omfattning. Praxis från EU-domstolen är en viktig rättskälla eftersom domstolen getts i uppgift att tolka fördragen och andra

---

<sup>30</sup> Jfr. Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 262.

<sup>31</sup> Se avsnitt 5.5.

<sup>32</sup> Se Tjernberg (2018) s. 55.

<sup>33</sup> Se avsnitt 3.3.1 och 3.3.2.

<sup>34</sup> Se Kristoffersson (2011) SvSkT s. 835–849 (på s. 843).

<sup>35</sup> Se Tjernberg (2018) s. 60–61.

<sup>36</sup> Eftersom det finns begränsat med rättspraxis avseende bulvanregeln har inget urval behövt göras av material. I stället behandlas i uppsatsen alla KamR:s avgöranden och förhandsbesked från Skatterättsnämnden som finns att tillgå.

rättsakter.<sup>37</sup> EU-domstolens praxis har använts dels för att tolka missbruksbestämmelser i sekundärrätten, dels för att tolka den EU-rättsliga missbruksprincipen. Missbruksprincipen förekommer inom alla EU:s rättsområden.<sup>38</sup> I förevarande fall har endast praxis som rör missbruksprincipen inom ramen för skatterättens område behandlats. I den mån det har varit möjligt har den praxis som behandlats i första hand avsett det direkta beskattningsområdet.

Vidare har juridisk doktrin som bedömts som tillförlitlig och relevant för uppsatsens syfte använts i uppsatsen. Både svensk och EU-rättslig doktrin har använts. Vad gäller den svenska bulvanregeln är tillgången på doktrin begränsad. För förståelse av bulvanregeln i KupL har främst Jilkén, Grip & Dufwa<sup>39</sup> och en artikel skriven av David Kleist i Svensk Skattetidning<sup>40</sup> använts. På EU-rättens område finns däremot omfattande material. Den doktrin som använts här är av hög akademisk kvalitet och skriven av såväl forskare som professorer inom skatterätt. Bland den doktrin som använts kan nämnas Baldvinssons doktorsavhandling<sup>41</sup> och Terra & Wattels bok om EU-skatterätt<sup>42</sup>. I uppsatsen har även en artikel skriven av Rosenholm använts som, till skillnad från nyss nämnda, är praktiker.

## 1.4 Avgränsningar

Den centrala problematiken i denna uppsats är frågan hur den svenska bulvanregeln ska förstås med beaktande av svensk rätt och framför allt EU-rätt. Av detta följer att det är nödvändigt att göra flera avgränsningar.

Vad gäller svensk rätt är det endast bulvanregeln som undersöks och analyseras. Övriga regler i KupL och lag (1995:575) mot skatteflykt (skatteflyktslagen) faller inte inom uppsatsens fokusområde. I stället behandlas dessa bestämmelser endast i den mån de hjälper läsaren förstå bulvanregeln i sitt sammanhang. Det ska i det här avseendet även nämnas att skatteflyktslagen tillmättes stor betydelse i tidigare utredning om en ny lag om källskatt på utdelning. Det här eftersom det i utredningen föreslogs att bulvanregeln skulle tas bort och i stället omfattas av skatteflyktslagen.<sup>43</sup> Att uppsatsen inte tillägnar samma uppmärksamhet åt skatteflyktslagen beror på att uppsatsen endast diskuterar hur bulvanregeln ska förstås inom ramen för KupL och relevant EU-rätt.

---

<sup>37</sup> Se Art. 267 FEUF; se även Monsenego (2019) s. 40 och Reichel (2025) s. 186.

<sup>38</sup> Se Baldvinsson (2025) s. 409.

<sup>39</sup> Jilkén, Grip & Dufwa (2013).

<sup>40</sup> Kleist (2015) s. 665–677.

<sup>41</sup> Baldvinsson (2025).

<sup>42</sup> Terra & Wattel m.fl. (2023).

<sup>43</sup> Se Ds 2020:10 s. 281.

Beträffande EU-rätten görs det emellertid inte en lika snäv avgränsning som för svensk rätt. Uppsatsen begränsas med andra ord inte till bulvanregelns motsvarighet i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>44</sup> Det här följer av framför allt två skäl. För det första så liknar såväl utformningen som tillämpningsområdet av anti-missbruksklauslen i moder-/dotterbolagsdirektivet motsvarande bestämmelser i andra direktiv, såsom t.ex. fusionsdirektivet<sup>45</sup> och ränte- och royaltidirektivet.<sup>46</sup> Det här gör det relevant att granska dessa bestämmelser och relevanta rättsfall som meddelats inom ramen för dessa bestämmelser. För det andra så har EU-domstolen slagit fast att det finns en generell missbruksprincip i EU-rätten.<sup>47</sup> Principen gäller inom många områden inom EU-rätt, vilket gör den relevant för uppsatsen.<sup>48</sup> Det ska dock i det här sammanhanget poängteras att den generella missbruksprincipen begränsas till hur den tolkats inom ramen för EU skatterätts område.

Det ska även nämnas något om skatteavtalsrätten. Skatteavtal<sup>49</sup> påverkar på olika sätt Sveriges möjlighet att beskatta gränsöverskridande utdelning. Ett skatteavtal som ingåtts mellan Sverige och ett annat land kan till exempel kräva att svensk kupongskatt tas ut med en lägre skattesats eller inte tas ut alls i syfte att undanröja dubbelbeskattning.<sup>50</sup> I många av Sveriges skatteavtal finns det en eller fler bestämmelser som utesluter vissa typer av arrangemang eller bolagsformer från skatteavtalets tillämpningsområde. Syftet med dessa uteslutningsartiklar är att förhindra att någon tar del av en förmån enligt ett skatteavtal i de fall det huvudsakliga syftet med en viss transaktion har varit att ta del av förmånen.<sup>51</sup> Artiklarna återspeglar i hög grad artikel 29 i 2017 års OECD:s modellavtal som, likt bulvanregeln, syftar till att förhindra missbruk.<sup>52</sup> Det hade således varit intressant att jämföra OECD:s material om skatteflykt. Den här studien hade dock blivit allt för omfattande om den skulle beakta även den aspekten. Skatteavtalsrätten faller därför utanför ramen för uppsatsen och dess syfte.

---

<sup>44</sup> Se art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>45</sup> Rådets direktiv 2009/133/EG av den 19 oktober 2009 om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan.

<sup>46</sup> Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater. Se Baldwinsson (2025) s. 409.

<sup>47</sup> Se C-116/16 T Danmark och C-117/16 Y Danmark p. 95.

<sup>48</sup> Art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet kan ses som en kodifiering av EU:s generella missbruksprincip, se Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 262.

<sup>49</sup> Skatteavtal definieras i 2 kap. 35 § inkomstskattelagen (1992:1229) (IL).

<sup>50</sup> Jfr. Dahlberg (2020) s. 281; Dahlman m.fl. (2023) s. 245.

<sup>51</sup> Se Dahlberg (2020) s. 348.

<sup>52</sup> Jfr. Dahlberg (2020) s. 347; För en fördjupad förståelse om OECD-dokumentets tolkningsvärde för svensk intern rätt se t.ex. Tjernberg (2018) s. 114 ff.

Slutligen ska det förtydligas att jag i uppsatsen inte kommer att lägga fram ett eget lagförslag. I stället presenteras det i slutet av uppsatsen ändringar, i den mån det är nödvändigt, i syfte att ge förslag på potentiella förbättringar, vilket i sin tur kan beaktas vid en framtida utformning av en ny bulvanregel.

## 1.5 Tidigare forskning

Forskning om bulvanregeln är begränsad. Daniel Jilkén m.fl. har i sitt verk endast lite kort berört bulvanregeln och dess utformning. Man har då förklarat att regeln har till syfte att hindra att beskattning av utdelning kringgås, men att regelns oklarhet gjort att den sällan tillämpas i praktiken.<sup>53</sup> Utöver nyss nämnda doktrin har även Kleist behandlat bulvanregeln, men då främst i syfte att undersöka huruvida bulvanregeln var tillräcklig för att skatteflyktsbestämmelserna i moder-/dotterbolagsdirektivet skulle anses genomförda i svensk rätt.<sup>54</sup> Slutligen har det skrivits om bulvanregeln i några fåtal examensarbeten.<sup>55</sup>

Det har däremot skrivits desto mer om såväl skatteflyktsbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet som den EU-rättsliga missbruksprincipen. I doktrin har både Helminen<sup>56</sup> och Wattel<sup>57</sup> gjort gedigna redogörelser för merparten av EU-skatterättslig lagstiftningen på det direkta beskattningsområdet. Baldvinsson har i sin doktorsavhandling skrivit om hur den allmänna missbruksprincipen tillämpas i förhållande till skatteflykt.<sup>58</sup>

Avsikten med uppsatsen är att bidra till forskningsläget genom att konkretisera bulvanregelns tillämpningsområde utifrån det material som idag finns tillgängligt.

## 1.6 Terminologi

I det här avsnittet förtydligas för den här uppsatsen centrala begrepp i syfte att säkerställa en enhetlig förståelse av begreppen genom hela uppsatsen.

EU-domstolen har genom åren använt flera olika namn för missbruk av EU-rätten, såsom till exempel principen om förbud mot rättsmissbruk och principen om förbud mot förfarandemissbruk.<sup>59</sup> I verkligheten torde det däremot

---

<sup>53</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa. (2013) s. 33.

<sup>54</sup> Se Kleist (2015) s. 665–677.

<sup>55</sup> Se t.ex. Julia Jönssons examensarbete från vårterminen 2021.

<sup>56</sup> Se Helminen (2024).

<sup>57</sup> Se Terra & Wattel m.fl. (2023).

<sup>58</sup> Se Baldvinsson (2025).

<sup>59</sup> Se Baldvinsson (2025) s. 53.

inte finnas någon skillnad mellan begreppen.<sup>60</sup> I den här framställningen varierar terminologin, men det är samma princip som avses.

Ett annat begrepp som ska adresseras inom ramen för det här avsnittet är begreppet anti-missbruksbestämmelse. Begreppet ska inte förväxlas med den nyss nämnda principen om förbud mot rättsmissbruk. I stället avses med begreppet direktivbestämmelser som förbjuder missbruk.<sup>61</sup> Anti-missbruksbestämmelse är ingen allmänt vedertagen term, utan även här används flera olika namn för samma sak. Baldvinsson använder till exempel begreppet ”allmän skatteflyktsklausul” i sin avhandling.<sup>62</sup> I den här uppsatsen används framför allt begreppet anti-missbruksbestämmelse, men även här kan terminologin variera.

## 1.7 Disposition

Såsom framgår av avsnitt 1.3 krävs att ett flertal underliggande områden undersöks för att syftet med uppsatsen ska kunna besvaras. Uppsatsen är därför indelad i olika avsnitt där dessa områden utforskas och redovisas. Även om någon strikt kategorisering av uppsatsens delar är möjlig kan man – förenklat uttryckt – beskriva den fortsatta framställningen som disponerad i sex delar där avsnitt två – fem är mer deskriptiva och undersökande medan avsnitt sex är mer analyserande. I avsnitt sju ges några avslutande ord.

Efter detta inledande kapital redogörs för rättssäkerhetsbegreppet och två centrala aspekter vid utformning av skatteflyktsbestämmelser (avsnitt två). Därefter presenteras kupongskattelagen (avsnitt tre). Min förhoppning med den här redogörelsen är att läsaren bättre ska förstå bulvanregeln i sitt sammanhang innan själva redogörelsen för bulvanregeln sker i avsnitt fyra. Avsnittet inleds med en förklaring av bulvanregelns framväxt och dess funktion, innan dess tillämpningsområde sedan behandlas. I avsnitt fem, som också är det mest omfattande avsnittet, redogörs för förhållandet mellan bulvanregeln och EU-rätten. Avsnittet kräver viss förkunskap varför avsnittet inleds med att förklara EU-rättens implikationer för svensk rätt. Därefter redogörs för såväl bulvanregelns motsvarighet i moder-/dotterbolagsdirektivet som liknande anti-missbruksbestämmelser i andra direktiv samt principen om förbud mot rättsmissbruk. I avsnitt sex görs en sammanfattning av de två föregående avsnitten, med fokus på vilka omständigheter som medför att bulvanregeln är tillämplig. I samma kapitel utvärderas även rättsläget ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Ledande för den här analysen är frågan om rättsläget är

---

<sup>60</sup> Se von Bahr (2019), *SN*, s. 771–783 på s. 771.

<sup>61</sup> Se t.ex. art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>62</sup> Se Baldvinsson (2025) s. 583.

tillfredsställande ur ett rättssäkerhetsperspektiv, och en förändring av bulvanregeln är nödvändig.

## 2 Två motstående intressen: rättssäkerhet & effektivitet

### 2.1 Inledning

Bulvanregeln får med hänsyn till sitt syfte, att motverka kringgående av kungskatt, förstås som en skatteflyktsbestämmelse. Kännetecknade för skatteflyktslagstiftning, såsom bulvanregeln i förevarande fall, är att bestämmelserna ofta innehåller vaga och öppna rekvisit. Fenomenet är inget sammanträffande, utan har sin förklaring i lagstiftarens avsikt att fånga upp alla möjliga typer av förfaranden som utgör missbruk, även sådana som inte kunnat förutses i samband med lagens utformning. Vaghet bidrar på det här sättet till att lagstiftningen är *effektiv*.<sup>63</sup> Lagstiftningens effektivitet måste emellertid balanseras mot ett motstående intresse – *rättssäkerheten* – och således skattskyldigas behov av förutsebarhet.<sup>64</sup> Mot bakgrund av detta är det föga förvånande att det nyss nämnda kan ge upphov till avvägningssvårigheter. Avsikten med det här avsnittet är att närmare redogöra för nyss nämnda intressen och hur dessa kan påverka utformningen av skatteflyktsbestämmelser.

### 2.2 Rättssäkerhetsbegreppet inom skatterätt

Det går i litteraturen att finna många termer som direkt anknyter till begreppet rättssäkerhet. Att definiera rättssäkerhet är således ingen lätt uppgift. Mot denna bakgrund ska i det följande i stället lyftas några viktiga aspekter av rättssäkerhetsbegreppet inom skatterätten.<sup>65</sup> Ett första viktigt inslag i rättssäkerhetsbegreppet är *förutsebarhetskriteriet*. I skattesammanhang kan förutsebarhet sägas innebära att skattebetalare ska kunna förutse vilka skatterättsliga konsekvenser deras handlande medför.<sup>66</sup> En allmänt utformad skatteflyktsbestämmelse kan inkräkta på detta intresse och försvåra för enskilda att förutse rättsverkningar av en viss åtgärd.<sup>67</sup>

Ett viktigt instrument för att upprätthålla förutsebarhetskravet, och således skydda enskilda från oberättigade skatteanspråk, är *föreskriftskravet*, som kommer till uttryck i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen (1975:152)

---

<sup>63</sup> Jfr. Tjernberg (2018) s. 106.

<sup>64</sup> Se Rosander (2007) s. 20 f.

<sup>65</sup> Beträffande rättssäkerhet görs det i litteratur ofta en åtskillnad mellan materiell skatterätt och aspekter rörande skatteförfarandet. I det följande görs inte den här distinktionen, utan de rättssäkerhetsaspekter som lyfts rör både den materiella sidan och skatteförfarandet, se Hultqvist (1998) s. 763.

<sup>66</sup> Se Rosander (2007) s. 23 f.; Fritz (2020) s. 178-179.

<sup>67</sup> Winberg (1981) s. 582.

(RF) och innebär att skattskyldighet måste ha stöd i lag.<sup>68</sup> Med andra ord kan ingen skattskyldighet uppstå utan lagstadgade föreskrifter om skatt (*nullum tributum sine lege*). I sammanhanget kan nämnas att det är riksdagen som har i uppgift att meddela föreskrifter om skatt,<sup>69</sup> vilket kan härledas till den gamla grundsatsen om ”svenska folket urgamla rätt att sig beskatta”.<sup>70</sup> Det är tveksamt om en vag skattelag är förenlig med den nyss nämnda beskattningsprincipen, eftersom en obestämd lagtext ger upphov till tolkningsutrymmen som måste fyllas i rättstillämpningen.<sup>71</sup> Frågan om en vag lagtexts förenligt med normgivningskravet försvåras ytterligare när förarbetsuttalanden är begränsade. En sådan förskjutning av normgivningsmakten kan inte sägas ligga i linje med rättssäkerhetsintresset.<sup>72</sup>

Föreskriftskravet ska enligt Tjernberg inte sammanblandas med *legalitetsprincipen*, eftersom det sistnämnda är vidare än föreskriftskravet.<sup>73</sup> Tjernbergs uppfattning delas av Hultqvist som menar att principen består av fyra delar: föreskriftskravet, analogiförbudet, retroaktivitetsförbudet och bestämdhetskravet.<sup>74</sup>

Nära samband med det nyss nämnda föreskriftskravet har *analogiförbudet*. Detta har sin förklaring i att föreskriftskravet *e contrario* får förstås som att analogier till den enskildas nackdel är förbjudna.<sup>75</sup> Med hänsyn därtill kan det ifrågasättas om skatteflyktsreglernas vida tillämpningsområde är förenligt med legalitetsprincipen och förutsebarhetskravet.<sup>76</sup>

## 2.3 Effektivitet

Beträffande skatteflyktslagstiftning har det i såväl förarbeten som doktrin framförts att ”[j]u mer rättssäker den görs, desto ineffektivare blir den”.<sup>77</sup> Anorlunda uttryckt finns det en risk att en detaljerad och förutsebar lagstiftning underlättar för enskilda att skatteplanera på ett sätt som gör att skattebelastning minskar, eller fullkomligt undanröjs. Vid utformandet av lagstiftning måste därför, utöver rättssäkerhet, även effektivitet beaktas. Med effektivitet avses hur väl den ifrågavarande lagstiftningen uppfyller dess övergripande

---

<sup>68</sup> Se Tjernberg (2018) s. 23; Hultqvist (2015) s. 10. Det kan i sammanhanget tilläggas att det inte råder full enighet om att föreskriftskravet är grundlagsförankrat, se mer ang. detta i Tjernberg (2018) på s. 24-25.

<sup>69</sup> Se 9 kap. 1 § RF.

<sup>70</sup> Citatet är från 57 § i 1809 års regeringsform.

<sup>71</sup> Se Tjernberg (2018) s. 104.

<sup>72</sup> Se Hultqvist (2015) s. 35-36.

<sup>73</sup> Se Tjernberg (2018) s. 24.

<sup>74</sup> Se Hultqvist (2015) s. 9.

<sup>75</sup> Se Fritz (2020) s. 185.

<sup>76</sup> Hultqvist (1998) s. 763.

<sup>77</sup> Se Hultqvist (1998) s. 763.

mål. Skatteflyktsbestämmelser är således effektiva om de uppfyller sin målsättning, nämligen att förhindra skatteflykt.<sup>78</sup>

En allt vanligare företeelse i lagstiftningssammanhang har blivit användandet av vaga och värdeöppna formuleringar i syfte att uppnå en effektiv kringgåendelagstiftning. Genom att ge en skatteflyktsbestämmelse en allmän utformning så vidgas bestämmelsens tillämpningsområde, innebärande att fler kringgåendesituationer potentiellt faller inom lagens tillämpningsområde, även sådana förfaranden som inte förutsågs vid lagens tillkomst.<sup>79</sup> Vidare menar en del att en vag lag även är effektiv, eftersom den avskräcker skattskyldiga från att företa handlingar som ligger i gränslandet mellan tillåtet och otillåtet.<sup>80</sup>

---

<sup>78</sup> Se Rosander (2007) s. 26.

<sup>79</sup> Se prop. 1980/81:17 s. 16.

<sup>80</sup> Se Hultqvist (1998) s. 763.

## 3 Kupongskatt

### 3.1 Kupongskattelagen och dess tillämpningsområde

Den nuvarande KupL trädde i kraft den 1 januari 1971 och ersatte därmed den tidigare förordningen (1943:44) om kupongskatt (KupF).<sup>81</sup> Kupongskatt är en statlig, definitiv källskatt som tas ut på utdelning hos personer som är begränsat skattskyldiga<sup>82</sup> i Sverige.<sup>83</sup> Detta innebär att kupongskatt ersätter den svenska inkomstskatten som i vanliga fall tas ut på begränsat skattskyldigas inkomst enligt 3 kap. 18 § IL.<sup>84</sup> Skatten utgår med normalt med 30 procent och ska hållas inne av den som lämnar utdelning.<sup>85</sup> Att skatten inte alltid utgår med 30 procent beror på att beskattningsanspråket begränsats i flera av de skatteavtal som Sverige ingått.<sup>86</sup> Skatten tas ut på bruttobeloppet vilket har som konsekvens att inga kostnadsavdrag får göras.<sup>87</sup>

För tydlighetens skull illustreras här ett exempel på hur det som ovan beskrivits fungerar.<sup>88</sup> Ett svenskt aktiebolag, hädanefter kallat A AB, ska lämna utdelning motsvarande 100 000 kr. Mottagaren av utdelningen är en fysisk person, hädanefter kallad X, som äger andelar i bolaget. X är bosatt utomlands och därmed begränsat skattskyldig. Eftersom utdelning lämnas från ett svenskt bolag till en utländsk fysisk person som är begränsat skattskyldig utgår kupongskatt på utdelningen. Enligt huvudregeln utgår således 30 procent skatt på 100 000 kr. Kupongskatt är en källskatt, vilket innebär att A AB ska hålla inne 30 000 kr vid utdelningstillfället. Resultat blir att X mottar 70 000 kr. Detta innebär att det i praktiken är A AB som betalar in kupongskatt, även om det är X som beskattas. X är inte skyldig att deklarerera inkomsten i Sverige.

Skyldigheten att betala kupongskatt är inte definitiv. Tvärtom stadgas i 4 § 4–9 st KupL flera olika typer av utdelningar som är befriade från kupongskatt.<sup>89</sup> Undantag från kupongskatt behandlas i avsnitt 3.3.

Skyldighet att erlägga kupongskatt kan emellertid föreligga trots att utdelningen är befriad från kupongskatt enligt någon av undantagsreglerna. Detta

---

<sup>81</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 13; Prop. 1970:134 s. 13.

<sup>82</sup> Vilka som är begränsat skattskyldiga framgår av 3 kap. 17 § IL.

<sup>83</sup> Se Dahlberg (2020) s. 79; 1 § KupL.

<sup>84</sup> Se Melz m.fl. (2025) s. 552.

<sup>85</sup> Se 5 § KupL.

<sup>86</sup> Se SOU 1999:79 s. 58.

<sup>87</sup> Se Dahlberg (2020) s. 79; Melz m.fl. (2025) s. 552.

<sup>88</sup> Jag utgår i följande exempel från att det inte finns ett skatteavtal mellan Sverige och det andra landet.

<sup>89</sup> Se även Melz m.fl. (2025) s. 552.

framgår av 4 § 3 st KupL.<sup>90</sup> Bulvanregeln behandlas i ett eget avsnitt (avsnitt 4).

### 3.2 Vem är skattskyldig?

Vem som är skattskyldig för kupongskatt framgår av 4 § KupL. För en fysisk person föreligger skattskyldighet om denne är begränsat skattskyldig, vilket också innefattar en sådan persons dödsbo. Detta innebär till exempel att en person som flyttat från Sverige men alltså är obegränsat skattskyldig i Sverige inte omfattas av KupL. Avgörande för skattskyldigheten enligt KupL är således skattskyldigheten enligt IL.<sup>91</sup>

Även utländska juridiska personer<sup>92</sup> har en skyldighet att erlagga kupongskatt i de fall utdelning inte är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe<sup>93</sup> i Sverige.<sup>94</sup> Vidare framgår det av första stycket att utländska juridiska personer inte är skattskyldiga för sådan del av utdelning som motsvarar det belopp som ska beskattas hos delägaren enligt 5 kap. 2 § IL eller 39 a kap. 7 § IL. Med andra ord föreligger inte skattskyldighet i de fall en delägare beskattas löpande för den utländska juridiska personens vinst.<sup>95</sup>

I 4 § 2 st KupL behandlas skattskyldighet för vissa andra bolagsformer, såsom t.ex. handelsbolag och kommanditbolag. Skattskyldighet för dessa föreligger för den del av utdelningen som inte är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe i Sverige och som belöper på delägare som är begränsat skattskyldig.<sup>96</sup> Skattskyldigheten för de skattesubjekt som räknas upp i andra stycket är således knuten till delägarnas eller medlemmarnas skattskyldighet.<sup>97</sup> I de fall flera personer gemensamt äger aktier eller har rätt till utdelning, så kallad samäganderätt, ska kupongskatt endast betalas på den del av utdelning som belöper på delägare som är begränsat skattskyldig.<sup>98</sup>

Utöver att den skattskyldige ska tillhöra den personkrets som räknas upp i 4 § KupL, krävs för skattskyldighet för kupongskatt att personen är *utdelningsberättigad*.<sup>99</sup> Begreppet utdelningsberättigad definieras som ”den som är

---

<sup>90</sup> Se även Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren (2023) s. 203.

<sup>91</sup> Se Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren (2023) s. 201.

<sup>92</sup> Utländsk juridisk person definieras inte i KupL. Begreppet anses dock ha samma innebörd som 6 kap. 8 § IL, se prop. 1989/90:47 s. 19.

<sup>93</sup> Definitionen av termen fast driftställe framgår av 2 kap. 29 § IL.

<sup>94</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 29; Dahlberg (2020) s. 79.

<sup>95</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 32; Dahlberg (2020) s. 80.

<sup>96</sup> Se SOU 1999:79 s. 54; Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren. (2023) s. 201.

<sup>97</sup> Se Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren (2023) s. 201.

<sup>98</sup> Se SOU 1999:79 s. 54; Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 32.

<sup>99</sup> Se 4 § 1 st KupL.

berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället”.<sup>100</sup> Trots att begreppet definieras i lag är dess innebörd inte självklar. I förarbetena anfördes det att den som är registrerad som aktieägare ska anses behörig att ta emot utdelning.<sup>101</sup> Det här synsättet har kritiserats och det har därför senare konstaterats att någon som är införd i aktieboken endast utgör en presumtion för att denne är utdelningsberättigad. Frågan om vem som ska anses som utdelningsberättigad har blivit föremål för flera prövningar i domstol.<sup>102</sup>

Slutligen föreligger enligt 4 § 3 st, det vill säga bulvanregeln, skattskyldighet till kupongskatt för utdelningsberättigad som innehar aktier i syfte att bereda annan obehörig förmån.<sup>103</sup> Eftersom uppsatsens syfte är att undersöka bulvanregeln behandlas bestämmelsen mer i ett eget avsnitt (avsnitt 4). I dagsläget räcker det med därför med att konstatera att bestämmelsen medför skattskyldighet. Det kan även för tydlighetens skull redan nu sägas att det vid kringgående av kupongskatt inte är den som hade varit skattskyldig som beskattas, utan bulvanen.<sup>104</sup>

### 3.3 Undantag från kupongskatt

Genom 4 § 4–9 st KupL undantas flertalet skattesubjekt från skattskyldighet till kupongskatt. Ytterligare ett undantag från kupongskatt framgår av 4 § 1 st KupL. Av bestämmelsen framgår att skattskyldighet föreligger när utdelning inte är hänförlig till näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket. E contrario följer att utdelning som är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från ett fast driftställe i Sverige inte ska beskattas enligt KupL. Utdelning medtages i sådana fall i underlaget för inkomstbeskattning i vanlig ordning.<sup>105</sup>

I 4 § 4 st KupL undantas en snäv personkrets från skattskyldighet. Det rör sig om personer som av en utländsk stat sänds till Sverige för att arbeta vid dess beskickning. Detsamma gäller personens make/maka, barn och personliga tjänare om de bor hos personen och inte är svenska medborgare.<sup>106</sup>

Undantagsregeln i femte stycket har tillkommit som ett resultat av att moder-/dotterbolagsdirektivet genomförts i svensk rätt. Enligt bestämmelsen medges skattefrihet för juridisk person hemmahörande i en annan stat som är medlem i EU ifall två förutsättningar är uppfyllda. För det krävs att utländska bolagets aktieinnehav i det utdelande bolaget motsvarar minst 10 procent. För det

---

<sup>100</sup> Se 2 § 1 st KupL.

<sup>101</sup> Se prop. 1970:134 s. 20.

<sup>102</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 24 f.

<sup>103</sup> Se Melz m.fl. (2025) s. 553.

<sup>104</sup> Jfr. prop. 1970:134 s. 54; prop. 2015/16:14 s. 33; Melz m.fl. (2025) s. 553.

<sup>105</sup> Se Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren (2023) s. 201.

<sup>106</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 33.

andra ska det utländska bolaget uppfylla villkoren i artikel 2 i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>107</sup>

Skyldighet att erlägga kupongskatt föreligger inte heller för utländskt bolag som avses i 2 kap. 5 a § IL och som motsvarar ett svenskt företag enligt 24 kap. 32 § 1–4 IL förutsatt att det är utdelning på en aktie som utgör näringsbetingad andel.<sup>108</sup> Ytterligare en förutsättning för skattefrihet enligt sjätte stycket anges i det efterkommande (sjunde) stycket. Enligt bestämmelsen krävs att utdelningen skulle ha omfattats av bestämmelserna om skattefrihet i 24 kap. 35–42 §§ IL eller 25 a kap. 5,6 och 8 §§ IL, om det utländska bolaget hade varit ett svenskt företag.<sup>109</sup>

Ytterligare ett undantag från att betala kupongskatt ges i 4 § 8 st KupL. I bestämmelsen anges att skattefrihet föreligger för handelsbolag, EEIG<sup>110</sup>, kommanditbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer ifall motsvarande utdelning hade varit skattefri enligt femte och sjätte stycket om delägaren själv hade varit utdelningsberättigad.<sup>111</sup>

Slutligen är värdepappersfonder och utländska specialfonder befriade från kupongskatt på mottagen utdelning.<sup>112</sup>

### 3.4 Kort om utdelning

Enligt KupL tas svensk källskatt ut på utdelning som görs av svenskt aktiebolag till utdelningsberättigad som är skattskyldig för kupongskatt.<sup>113</sup> Vad som avses med utdelning definieras emellertid inte i KupL. Uttrycket definieras inte heller i annan skattelagstiftning. I stället har begreppets civilrättsliga tolkning legat till grund för den skatterättsliga tolkningen av begreppet.<sup>114</sup> Med utdelning avses därför en värdeöverföring från ett aktiebolag som medför att bolagets förmögenhet minskar. Begreppet tolkas brett och inbegriper inte enbart överföring av pengar utan även överföring av annan egendom. Med anledning därav ska i princip alla förmåner som en aktieägare får från bolaget utan fullvärdig motprestation beskattas som utdelning.<sup>115</sup>

---

<sup>107</sup> Se Dahlman (2020) s. 80; Jilkén m.fl. (2013) s. 34.

<sup>108</sup> Se 4 § 6 st KupL; Melz m.fl. (2025) s. 552.

<sup>109</sup> Se 4 § 7 st KupL; Dahlman, Fredborg & Dahlman Löfgren (2023) 202.

<sup>110</sup> Europeisk ekonomisk intressegruppering.

<sup>111</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 36.

<sup>112</sup> Se 4 § 9 st KupL; Dahlberg (2020) s. 80.

<sup>113</sup> Se avsnitt 2.1 och 2.2.

<sup>114</sup> Se Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 19; Dahlberg (2000) s. 162.

<sup>115</sup> Se Skatteverket, Rättslig vägledning, *Vad är utdelning?*; Jilkén, Grip & Dufwa (2013) s. 19.

## 4 Bulvanregeln

### 4.1 Bulvanregeln – från då till nu

Bulvanregeln är en gammal bestämmelse som först introducerades i svensk rätt år 1943 genom den tidigare KupF.<sup>116</sup> Bestämmelsen fick då följande lydelse:

”Skyldighet att utgöra kupongskatt skall ock åligga utdelningsberättigad, som uppträder såsom bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning framträder såsom ägare till aktie, å vilken utdelningen belöper, försåvitt bulvanförhållandet är i strid med ett enligt lag gällande förbud eller det avser att bereda obehörig förmån vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal inkomstskatt.”<sup>117</sup>

I förarbeten uttrycktes att bestämmelsen tillkommit i syfte att hindra skatteflykt.<sup>118</sup> Risken för skatteundandragande ansågs vara störst när aktieägaren var bosatt utomlands. Bestämmelse skulle däremot inte enbart begränsas till att fånga upp dessa situationer, eftersom man framhöll att missbruk kunde förekomma även när aktieägaren hade hemvist i riket. Situationen när en person förvärvat rätt till utdelning genom arv eller testamente undantogs uttryckligen bulvanregelns tillämpningsområde, eftersom förvärvet inte ansågs vara ett sådant rättshandlande som regeln tog sikte på.<sup>119</sup>

I syfte att utvidga bulvanregelns tillämpningsområde och således även stärka regelns effektivitet föreslog Allmänna skattekommittén på 1950-talet en mindre reform av bestämmelsen. Förändringen motiverades av att det efter KupF införande hade utvecklats ett sätt att kringgå bulvanregeln. Kringgåendet som förslaget försökte förhindra var följande situation. En person som är skattskyldig till kupongskatt överlåter sina aktier till ett holdingbolag i Sverige mot en revers. Transaktionen får som konsekvens att den överlåtande personen erhåller ränteinkomst i stället för utdelning. Eftersom ränteinkomster som personen i utlandet erhåller inte beskattas i Sverige har personen på så sätt undgått beskattning. Samtidigt kan det svenska bolaget göra avdrag för sina räntekostnader. För att motverka nyss nämnda situation föreslogs att bulvanregeln skulle vara tillämplig även när en bulvan avsåg att ”bereda obehörig frihet från kupongskatt”.<sup>120</sup>

<sup>116</sup> Se 1 § 2 st KupF; prop. 1943:12 s. 2.

<sup>117</sup> Se 1 § 2 st KupF.

<sup>118</sup> Se prop. 1970:134 s. 13.

<sup>119</sup> Se prop. 1943:12 s. 37.

<sup>120</sup> Se SOU 1950:21 s. 142.

Det dröjde sedan 20 år efter den första ändringen innan det svenska regelverket om källskatt sågs över igen.<sup>121</sup> Översynen utmynnade i flera förändringar och förtydligande.<sup>122</sup> Den största förändringen var införandet av en ny lagstiftning.<sup>123</sup> Däremot hade lagändringen inga större effekter för bulvanregeln, med undantag för en mindre språklig förändring av bulvanregeln. Den tidigare lydelsen ansågs vara onödigt lång och komplicerad. Samma effekt och verkningar av bulvanregeln kunde uppnås genom en annan, enklare utformning.<sup>124</sup> Den nya bestämmelsen fick följande utformning:

”Skattskyldighet föreligger slutligen för utdelningsberättigad, som innehar aktie under sådana förhållanden, att annan därigenom obehörigen beredes förmån vid beslut om inkomstskatt eller vinner befrielse från kupongskatt.”<sup>125</sup>

I betänkandet *Kupongskattelagsutredningen*<sup>126</sup> från år 1999 utreddes behovet av att ersätta KupL med en ny reglering. Utredningen innehöll dels en analys av gällande rätt, dels förslag till lagändringar. Det föreslogs bland annat att KupL skulle upphävas och att begreppet kupongskatt skulle avskaffas. Tomrummet skulle fyllas av ett nytt begrepp, särskild utdelningsskatt, och en ny lag.<sup>127</sup> Vad gäller bulvanregeln föreslogs i utredningen att regeln skulle ersättas av en ny skatteflyktsregel i den nya lagen. Ändringen ansågs som nödvändig med hänsyn till att bulvanregelns lydelse uppfattades som oklar.<sup>128</sup> I sammanhanget konstaterades även att bestämmelsen inte tillämpats i rättstillämpningen sedan den nya KupL:s tillkomst år 1970.<sup>129</sup> Förslagen resulterade emellertid inte i någon förändring av vare sig KupL eller bulvanregeln.

Genom prop. 2010/11:165 gjordes en mindre ändring av bulvanregeln genom att ”taxering till inkomstskatt” ändrades till ”beslut om inkomstskatt”. Förändringen var endast en språklig modernisering och innebar följaktligen ingen betydelseförändring.<sup>130</sup>

---

<sup>121</sup> Se prop. 1970:134.

<sup>122</sup> Se t.ex. prop. 1970:134 s. 41 f. I propositionen förtydligas vem som ska ses som utdelningsberättigad.

<sup>123</sup> Se prop. 1970:134 s. 52. Den lagstiftning som infördes är samma KupL som idag gäller.

<sup>124</sup> Se prop. 1970:134 s. 54.

<sup>125</sup> Se 4 § 3 st KupL; prop. 1970:134 s. 54.

<sup>126</sup> Se SOU 1999:79.

<sup>127</sup> Se SOU 1999:79 s. 13–14.

<sup>128</sup> Se SOU 1999:79 s. 179.

<sup>129</sup> Se SOU 1999:79 s. 179.

<sup>130</sup> Se prop. 2010/11:165 s. 182.

År 2015 antogs EU ändringsdirektivet<sup>131</sup>, vilket resulterade i införandet av en ny skatteflyktsregel i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>132</sup> I samband med detta väcktes frågan nationellt om bulvanregeln i 4 § 3 st KupL var tillräcklig för att Sverige skulle anses ha genomfört direktivet.<sup>133</sup> En annan fråga som lyftes var om utformningen av 4 § KupL i dess helhet medförde att ändringsdirektivet inte kunde anses genomfört i svensk rätt. Regeringen anförde nämligen att systematiken i 4 § KupL, det vill säga att bulvanregeln finns i tredje stycket och att de sex efterföljande styckena utgör undantag från skattskyldighet, kunde uppfattas som att bulvanregeln inte var tillämplig ifall någon av undantagsreglerna var tillämpliga.<sup>134</sup> Vad gäller det förstnämnda gjorde regeringen bedömningen att bulvanregeln omfattade den nya skatteflyktsbestämmelsen i direktivet. Någon ändring var i det här avseendet inte nödvändig. Vad gäller det sistnämnda kom regeringen fram till att ändringsdirektivet inte kunde anses genomfört i svensk rätt. En lagändring ansågs nödvändig för att tydliggöra att bulvanregeln är tillämplig även i de fall den utdelningsberättigade är undantagen skattskyldighet enligt någon av skattefrihetsgrunderna i 4 § KupL.<sup>135</sup> Med hänsyn därtill föreslog regeringen att en ny bestämmelse skulle införas i KupL, vilken skulle ge bulvanregeln företräde framför undantagsreglerna.<sup>136</sup> Bestämmelsen antogs av riksdagen och trädde i kraft den 1 mars 2016.<sup>137</sup>

Lagstiftningsåtgärden år 2015 har i efterhand mött viss kritik. Kritiken består i att bulvanregeln inte anses vara ett korrekt införlivande av missbruksklausulen i moder-/dotterbolagsdirektivet. Maria Fritz är en av de som riktat nyss nämnda kritik.<sup>138</sup> Fritz menar att de stora begreppskillnaderna mellan bulvanregeln och missbruksklausulen kommer medföra att svensk rättstillämpning inte överensstämmer med tillämpningen som avsett på EU-nivå. Enligt henne innebär detta en i svensk rätt inskränkning av tillämpningsområdet för missbruksklausulen i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>139</sup> Hon anför vidare att denna ”införlivningsmiss” inte torde kunna lösas genom en EU-konform tolkning av bulvanregeln med hänsyn till det existerande föreskriftskravets i svensk skatterätt.<sup>140</sup>

---

<sup>131</sup> Rådets direktiv (EU) 2015/121 av den 27 januari 2015 om ändring av direktiv 2011/96/EU om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater. Mer om detta i avsnitt 4.3.

<sup>132</sup> Se art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet; se även Baldvinsson (2025) s. 401.

<sup>133</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 28 ff.; Kleist (2015) s. 665–677 (på s. 669).

<sup>134</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 34–35.

<sup>135</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 35.

<sup>136</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 5

<sup>137</sup> Se SFS 2016:52.

<sup>138</sup> Ett annat exempel är Bertlin och Isaksson (2017) s. 527.

<sup>139</sup> Se Fritz (2020) s. 358 f.

<sup>140</sup> Se Fritz (2020) s. 569; förhållandet mellan svensk rätt och EU-rätt förklaras i avsnitt 5.2.

Under våren av 2020 presenterades en ny utredning: ”Ny lag om källskatt på utdelning”<sup>141</sup>. I promemorian föreslogs omfattande ändringsförslag, bland annat att skatteförfarandelagen (2011:1244) skulle gälla för källskatt på utdelning, och att bulvanregeln skulle tas bort och ersättas av generalklausulen i skatteflyktslagen.<sup>142</sup> Förslaget möttes dock av omfattande remisskritik.<sup>143</sup> Trots detta upprättades därefter ett utkast till lagrådsremiss, i vilket det framfördes att KupL skulle upphävas och ersättas av en ny lag om källskatt.<sup>144</sup> Förslaget genomfördes emellertid aldrig och regeringen beslutade i stället att avvakta med en ny reform tills EU:s FASTER-direktiv trätt i kraft.<sup>145</sup>

Den nu gällande KupL är, efter att EU antagit FASTER-direktivet, återigen föremål för översyn. Utredningen ska redovisas senast den 13 augusti 2027.<sup>146</sup>

## 4.2 Bulvanregelns tillämpningsområde utifrån förarbeten

Det förekommer sparsamma uttalanden om bulvanregelns tillämpningsområde i förarbetena. Trots detta är avsikten att i detta delavsnitt redogöra för regelns räckvidd utifrån de uttalanden som finns.

När bulvanregeln först tillkom anfördes det i förarbetena till KupF att syftet med regeln var att förhindra kringgående av kupongskatt.<sup>147</sup> Regeln tar därför sikte på de fall där någon ”uppträder såsom bulvan för annan” i strid med lag, eller i de fall bulvanförhållandet avser att ”bereda obehörig förmån” vid beskattning.<sup>148</sup> Utifrån detta går det att utröna två förutsättningar som måste vara uppfyllda för att bestämmelsen ska vara tillämplig. För det första ska det föreligga ett bulvanförhållande. Vad som avses med begreppet preciseras däremot inte i förarbetena. Däremot framgår det att tanken inte är att alla bulvanförhållanden ska träffas av regeln. Genom det andra rekvisitet, det vill säga att bulvanförhållandet ska vara i strid med lag eller att avse att bereda obehörig förmån, avgränsas därför regelns tillämpningsområde till endast otillåtna bulvanrelationer.<sup>149</sup> Även här uppkommer det dock oklarheter, eftersom det inte ges någon närmare vägledning om hur obehörighetsrekvisitet ska tolkas.

Det är utifrån de första förarbetsuttalandena svårt att dra någon säker slutsats om bulvanregelns tillämpningsområde. Det kan dock konstateras att

---

<sup>141</sup> Se Ds 2020:10.

<sup>142</sup> Se Ds 2020:10 s. 281.

<sup>143</sup> Se Melz m.fl. (2025) s. 554.

<sup>144</sup> Se Fi2022/01841 s. 62.

<sup>145</sup> Se Melz m.fl. (2025) s. 554.

<sup>146</sup> Se Dir. 2026:6.

<sup>147</sup> Se prop. 1943:12 s. 37.

<sup>148</sup> Se prop. 1943:12 s. 2.

<sup>149</sup> Se prop. 1943:12 s. 37.

bulvanregeln verkar ha ett snävt tillämpningsområde avsett att endast träffa icke-genuina ägarförändringar. Att regeln har ett relativt inskränkt tillämpningsområde framhölls även av departementschefen, som i anknytning till detta anförde att regelns främsta syfte torde vara att avskräcka personer från att missbruka kupongskattereglerna.<sup>150</sup>

Av 1970 års förarbeten framgår att skattskyldighet enligt bulvanregeln är motiverad i de fall ett bulvanförhållande tillkommit i syfte att ”bereda någon frihet från skatt”.<sup>151</sup> Det anges däremot inte om skattskyldigheten endast ska inträda i de fall när ett bulvanförhållande uppkommit uteslutande av skatteskäl, eller även i de fall när det funnits andra skäl, såsom till exempel organisatoriska eller affärsmässiga skäl. En rimlig tolkning är att bulvanregeln får anses ta sikte på bulvanrelationer vars tillkomst huvudsakligen motiverats av skatteplaneringsskäl.<sup>152</sup> Utöver detta innehåller förarbetena till införandet av KupL inga fler uttalanden om bulvanregelns räckvidd, vilket troligtvis har sin förklaring i att regeln under den här tiden fortfarande inte hade tillämpats i praxis. Med hänsyn därtill anslöt sig regeringen till tidigare förarbetsuttalanden om att bulvanregeln främst får antas ha ett prohibitivt syfte.<sup>153</sup>

De förslag som togs upp i SOU 1999:79 resulterade aldrig i några lagändringar av KupL. Kupongskatteutredningen får ändå anses vara betydelsefull vid tolkning av bulvanregeln, eftersom utredningen innehåller en gedigen redogörelse för dess tillämpningsområde. I utredningen preciseras bland annat obehörighetsrekvisitet. Enligt kommittén tar rekvisitet ”obehörigen” sikte på de fall när en rättshandling eller en serie rättshandlingar är till synes genuina, men vars övervägande syfte har varit att uppnå en skatteförmån. Vidare kännetecknas dessa typer av transaktioner av att de inte är förenade med något risktagande, eftersom risken vanligtvis avtalats bort, vilket innebär att transaktionens enda effekt är en minskad skattebelastning.<sup>154</sup> Utredningen får därför mot bakgrund av detta anses förtydliga innebörden av obehörighetsrekvisitet.

Vidare ges det i utredningen exempel på olika transaktioner – så kallade kupongaffärer – som borde omfattas av bulvanregeln. Några situationer som omnämns är:

---

<sup>150</sup> Se prop. 1943:12 s. 37.

<sup>151</sup> Se prop. 1970:134 s. 54.

<sup>152</sup> En sådan tolkning är förenlig med vad som sägs i betänkandet från 1950, se t.ex. SOU 1950:21 s. 142.

<sup>153</sup> Se prop. 1970:143 s. 54.

<sup>154</sup> Se SOU 1999:79 s. 180 och 182.

- Transaktion/-er mellan ett flertal parter där de inblandade inte vet vem motparten är.<sup>155</sup>
- Transaktion/-er där affärsmässiga risker avtalats bort och den enda effekt av ett avtal är skatteutfallet.<sup>156</sup>
- Transaktion/-er med en motpart i ett land där utdelningsskattesatsen är låg, eller där utdelning är undantagen beskattning.<sup>157</sup>
- Transaktion/-er som sker i omedelbar anslutning till avstämningsdagen.<sup>158</sup>

Samtidigt som det i utredningen lyfts vissa situationer som potentiellt kan falla in under bulvanregeln, framhålls det att minskad skattebelastning i sig inte är tillräckligt för att en transaktion ska omfattas av bulvanregeln. Detta eftersom en minskad skatt i många fall är en bieffekt eller följd av en tillåten transaktion. Kommittén påpekar därför vikten av en samlad bedömning av samtliga omständigheter, varvid de situationer som nyss nämnts utgör exempel på omständigheter som kan beaktas.<sup>159</sup>

Vad som utgör en ”obehörig förmån” diskuterades även i samband med att ändringsdirektivet genomfördes i svensk rätt. Regeringen anförde att rekvisitet är uppfyllt om ett skattesubjekt som inte är skattskyldigt enligt huvudregeln i 4 § första eller andra stycket KupL förvärvar rätten till utdelning på det sätt som anges i bulvanregeln. En sådan situation har alltid som konsekvens att annan därigenom obehörigen befrias från kupongskatt.<sup>160</sup>

Bulvanregeln har även lyfts i en nyare utredning, Ds 2020:10. Det finns emellertid inget tolkningsstöd att hämta från 2020 års utredning, varför utredningen inte behandlas närmare här.

Sammanfattningsvis är det uppenbart att bulvanregeln behandlats flertalet gånger i förarbeten sedan bestämmelsens tillkomst. Tolkningsunderlaget är förvisso begränsat, men det är trots detta möjligt att dra vissa slutsatser.

Av förarbeten framgår att två kriterier måste vara uppfyllda för att bulvanregeln ska vara tillämplig. För det första krävs att ett bulvanförhållande föreligger, och för det andra att detta medför att annan obehörigen bereds förmån

---

<sup>155</sup> Se SOU 1999:79 s. 173.

<sup>156</sup> Se SOU 1999:79 s. 174.

<sup>157</sup> Se SOU 1999:79 s. 174.

<sup>158</sup> Se SOU 1999:79 s. 174.

<sup>159</sup> Se SOU 1999:79 s. 173–174.

<sup>160</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 34.

eller undgår beskattning. Det är framför allt det senare obehörighetskriteriet som har skapat tolkningsproblem.

Lagstiftaren har i förarbeten förklarat att det föreligger en obehörig förmån i de fall det huvudsakliga syftet med en kupongaffär har varit att uppnå en skatteförmån. För att undersöka om obehörighetskriteriet är uppfyllt är det därför nödvändigt att syftet med en transaktion identifieras. Syftesbedömning ska ske med utgångspunkt i samtliga omständigheter, varvid det finns vissa faktorer som särskilt kan beaktas, såsom till exempel tidpunkt för transaktion, val av motpart och motpartens hemvist.

### 4.3 Bulvanregelns tillämpningsområde utifrån praxis

#### 4.3.1 Carnegie-målet

Frågan om bulvanregelns tillämpningsområde prövades för första gången i överrätt i en dom av Kammarrätten i Sundsvall den 15 juni 2007.<sup>161</sup> Bakgrunden i det aktuella fallet var att ett svenskt bolag, Carnegie Investment Bank (Carnegie), hade lånat aktier i Ericsson från ett tyskt bolag, Morgan Stanley Trading GmbH & Co. K.G. (Morgan Stanley). Aktielånet startade dagen före avstämningsdagen och avslutades dagen efter avstämningsdagen. Det här innebar att Carnegie, som var registrerad som ägare på avstämningsdagen, erhöll utdelning på aktierna. Carnegie utbetalade därefter 100 procent av bruttoutdelningen till Morgan Stanley. Aktielånet skattebelastade däremot inte Carnegie, eftersom de erhöll full avdragsrätt för den utbetalda utdelningssättningen.<sup>162</sup>

Carnegies uppfattning var att bulvanregeln inte var tillämplig och de anförde i huvudsak följande till stöd för sin uppfattning. Aktielånet hade upprättats i enlighet med civilrättslig lagstiftning och allt skedde på kommersiella villkor. Parternas avsikt bakom det ingångna avtalet saknar relevans vid den rättsliga prövningen i domstolen. Det finns inget som tyder på att lagstiftaren haft för avsikt att föreliggande situation ska omfattas av bulvanregelns tillämpningsområde.

Trots vad som anförts av Carnegie valde kammarrätten att fästa vikt vid de faktiska omständigheterna i sin prövning. Domstolen konstaterade i målet att transaktionen inte syntes ha haft några andra syften än att befria Morgan

---

<sup>161</sup> Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 575–05 den 15 juni 2007.

<sup>162</sup> Se Länsrättens i Dalarnas län dom i mål nr 2812–03 den 20 januari 2005.

Stanley från kupongskatt. Av denna anledning bedömde kammarrätten att bulvanregeln var tillämplig.<sup>163</sup>

Kammarrättens dom innehåller en knapphändig motivering och det är därför svårt att kommentera avgörandet närmare. Det kan emellertid konstateras att kammarrätten i förevarande fall lagt de yttre faktorerna i målet till grund för sin bedömning. Såvitt jag kan förstå innebär detta att bedömningen huvudsakligen bygger på ett bulvanförhållande föreligger eller inte ska göras med utgångspunkt i de objektiva faktorerna i det enskilda fallet. Den omständigheten att Carnegie i teorin haft flera handlingsalternativ med de inlånade aktierna, såsom till exempel blankning eller att låna ut dem till en tredje part, tillmättes däremot ingen betydelse. Samtidigt är det osannolikt att Carnegie i förevarande fall överhuvudtaget haft några handlingsalternativ, eftersom deras förfoganderätt över aktierna varit mycket begränsad i och med att aktierna skulle lämnas tillbaka dagen efter utdelningen.<sup>164</sup> Det är oklart om detta haft någon inverkan på utgången i målet, eftersom det inte går att utröna ur kammarrättens sparsamma motivering.

#### 4.3.2 Kinnevik-målet

I ett mål som rörde Investment AB Kinnevik (Kinnevik) hade Kammarrätten i Sundsvall återigen i uppgift att besluta om kupongskatt skulle tas ut med stöd av bulvanregeln.<sup>165</sup>

Målet rörde en transaktion som genomförts som ett led i ett andelsbyte.<sup>166</sup> Bakgrunden var följande. Emesco AB (Emesco) ägde innan transaktionen aktier i såväl Kinnevik som i Kinneviks portföljbolag. Emesco AB ägdes i sin tur av stiftelsen Sapere Aude Trust (Sapere) hemmahörande i Liechtenstein. Av affärsmässiga skäl önskade ägarna av Emesco att minska sitt ägande i Kinneviks portföljbolag samtidigt som man omvandlade sitt indirekt ägande i Kinnevik till ett direkt ägande. För att uppnå detta ingick säljarna av Emesco ett transaktionsavtal med Kinnevik. Enligt avtalet skulle Kinnevik förvärva samtliga aktier i Emesco i utbyte mot att säljarna skulle få förvärva de aktier i Kinnevik som tidigare innehåfts av Emesco. Därtill skulle säljarna även få kontant ersättning. Som ett led i transaktionsstrukturen tog Kinnevik emot utdelning för aktierna i Kinnevik som Emesco ägde innan aktierna

---

<sup>163</sup> Se Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 575–05 den 15 juni 2007.

<sup>164</sup> Jfr. Bertlin och Isaksson (2017) s. 527. I litteratur har kortfristiga aktielån ansetts som ett typexempel på situationer som bulvanregeln är avsedd att träffa.

<sup>165</sup> Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 247–15 den 15 december 2015.

<sup>166</sup> Bestämmelser om andelsbyte finns i 48a kap. IL (för fysiska personer) och 49 kap. IL (för juridiska personer). För en redogörelse av regelverket för andelsbyte se t.ex. Dahlberg (2020) s. 141 ff.

förvärvades av säljarna. Utdelningen utbetalades sedan till säljarna som en del av den överenskomna ersättningen.<sup>167</sup>

Huvudfrågan i målet var om Kinnevik skulle påföras kupongskatt för att ha tagit emot utdelning. Skatteverket ansåg att transaktionerna inte varit affärsmässigt motiverade, eftersom Kinnevik inte erhöll någon motprestation när aktierna i Kinnevik överfördes till säljarna. Transaktionen hade i stället endast genomförts i syfte att säljarna skulle undvika kupongskatt. Kinnevik anförde att transaktionerna haft flera affärsmässiga skäl; exempelvis ökade Kinnevik genom förvärvet av aktierna i Emesco sitt andelsinnehav i sina kärninnehav. Samtidigt uppnådde säljarna ett direkt ägande i Kinnevik.

I sin bedömning fäste kammarrätten särskilt vikt vid att de ifrågavarande transaktionerna resulterat i att säljarna har förvärvat ett direkt ägande i Kinnevik. Enligt domstolen innebar detta att transaktionsavtalet medfört ”påtagliga materiella och strukturella förändringar av parternas aktieinnehav”.<sup>168</sup> Med hänsyn därtill gjorde kammarrätten bedömningen att transaktionerna varit affärsmässigt motiverade och därmed att bulvanregeln inte var tillämplig.<sup>169</sup>

Vid beaktande av kammarrättens dom förtjänar två överväganden särskild uppmärksamhet. För det första bör det noteras att domstolen gjorde en helhetsbedömning genom att beakta hela transaktionskedjan, trots att det endast är en viss transaktion som ifrågasatts av Skatteverket. För det andra bör det även uppmärksammas att domstolen, i likhet med bedömningen i Carnegie-målet, lade de yttre och därmed påvisbara faktorerna till grund för sin prövning av om bulvanregeln är tillämplig, vilket ytterligare styrker att syftet med ett upplägg ska bedömas utifrån objektiva och inte subjektiva faktorer.

#### 4.3.3 HFD 2017 not. 32

Skattskyldighet för kupongskatt enligt bulvanregeln behandlades i HFD 2017 not 32. Genom avgörandet undanröjde HFD ett förhandsavgörande som Skatterättsnämnden meddelat tidigare samma år.<sup>170</sup> Nedan kommer först omständigheterna i fallet att presenteras, sedan Skatterättsnämndens förhandsbesked och slutligen HFD:s avgörande.

Omständigheterna var i huvudsak följande. En fysisk person, hädanefter kallad A, är ägare till två koncerner med Y och Z som svenska moderbolag. A är även ägare till ett holdingbolag i Malta, här kallat X. A har under ett tidigare år överlätit samtliga aktier i Y och Z till sitt maltesiska bolag X i enlighet

<sup>167</sup> Se Förvaltningsrättens i Falun dom i mål nr 307–13 den 1 december 2014.

<sup>168</sup> Se Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 247–15 den 15 december 2015 s. 6.

<sup>169</sup> Se Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 247–15 den 15 december 2015.

<sup>170</sup> SRN 2017-03-17 (dnr 36-16/D).

med de svenska reglerna om underprisöverlåtelser (53 kap. IL). X:s verksamhet är att äga och förvalta dotterbolagsaktierna. Kapitalförvaltningen sköts däremot av en bank i Luxemburg. För att sköta praktiska uppgifter och andra åtaganden för X:s räkning anlitar A två servicebolag på Malta. X är skattskyldig för sina inkomster på Malta. Bolagen Z och Y avser att lämna utdelning till X som i sin tur avser att lämna utdelning till A. A har sedan 2017 hemvist i Portugal där han är obegränsat skattskyldig med vissa undantag, bland annat är utdelning undantagen beskattning. A är vidare obegränsat skattskyldig i Sverige på grund av väsentlig anknytning till Sverige.<sup>171</sup>

Huvudfrågan i målet var om utdelning från de svenska bolagen Y och Z till X skulle undantas beskattning enligt KupL eller om bulvanregeln kunde anses tillämplig. A hävdade att utdelningen var undantagen kupongskatt enligt 4 § 5 st KupL, eftersom det maltesiska bolaget X var beläget inom EU och A:s innehav översteg 10 procent i Y och Z. Skatteverket anförde däremot att bulvanregeln var tillämplig.<sup>172</sup>

Skatterättsnämnden konstaterade inledningsvis, i likhet med vad A hade gjort gällande, att X omfattades av moder-/dotterbolagsundantagregeln i 4 § 5 st KupL. I nästa steg prövade nämnden huruvida bulvanregeln var tillämplig på den aktuella situationen, vilket därmed skulle innebära att kupongskatt trots allt skulle utgå på utdelningen. Nämnden lyfte i det här sammanhanget att svenska domstolar har en skyldighet att tolka nationell rätt, och således bulvanregeln, i ljuset av EU-rätt. I sammanhanget framhölls dock att en sådan tolkningsskyldighet endast gäller om ”den nationella rätten medger en EU-konform tolkning”.<sup>173</sup> Det poängterades även att en EU-konform tolkning av bulvanregeln kunde vara särskilt påkallad, eftersom obehörighetsrekvisitet varken definieras i lagtexten eller förarbeten. Med hänsyn därtill konstaterade nämnden att om en person ”innehär aktier på ett sådant sätt att rekvisitet i anti-missbruksklausulen är uppfyllt bör denna således anses som skattskyldig enligt bulvanregeln”.<sup>174</sup> Nämnden gjorde emellertid bedömningen att förhållandena inte var sådana att missbruksklausulen i moder-/dotterbolagsdirektivet träffades. Följaktligen ansågs inte heller bulvanregeln tillämplig. Som skäl för sitt beslut anförde nämnden, dels att omständigheterna i fallet tydde på att X:s innehav i Y och Z var av långsiktig karaktär, dels att överskottslikviditeten i de svenska bolagen skulle förvaltas av X, som dessutom var ett helägt bolag. Därmed var förhållandena inte sådana att annan obehörigen beredes förmån.<sup>175</sup>

---

<sup>171</sup> Se SRN 2017-03-17 (dnr 36-16/D); HFD 2017 not. 32.

<sup>172</sup> Se SRN 2017-03-17 (dnr 36-16/D).

<sup>173</sup> För en förklaring av förhållande mellan EU- och svensk rätt se avsnitt 4.2.

<sup>174</sup> Se SRN 2017-03-17 (dnr 36-16/D).

<sup>175</sup> Se SRN 2017-03-17 (dnr 36-16/D).

Den 19 oktober 2017 beslöt HFD att undanröja Skatterättsnämndens besked och avvisa ansökan om att nämndens beslut skulle fastställas. Enligt domstolen var underlaget allt för bristfälligt för att kunna ligga till grund för att ett förhandsbesked.<sup>176</sup>

Enligt min mening är Skatterättsnämndens förhandsbesked och dess motivering tydlig och förenlig med vad som sagts i förarbetena. Skatterättsnämnden inledde sin bedömning med att påminna om skyldigheten att tillämpa direktivkonform tolkning, vilket är en rimlig utgångspunkt. Skatterättsnämnden gjorde i sammanhanget ett intressant uttalande beträffande tolkningsskyldigheten som följer av EU-rätten, nämligen att en sådan skyldighet endast föreligger om det är förenligt med svensk rätt. Uttalandet får förstås som att en direktivkonform tolkning inte kan göras om en sådan tolkning står i strid med bulvanregelns ordalydelse och således legalitetsprincipens föreskriftskrav.<sup>177</sup> Därefter gjorde nämnden en helhetsbedömning utifrån samtliga omständigheter, innan de sedan kom fram till slutsatsen att bulvanregeln inte är tillämplig. Att nämnden beaktar alla relevanta omständigheter är i linje med vad som uttalats i förarbetena.<sup>178</sup> Såvitt jag kan förstå är Skatterättsnämndens motivering att bulvanregeln inte är tillämplig eftersom ägarförändringen har andra syften än att enbart uppnå skattefördelar, exempelvis långsiktig kapitalförvaltning. Med andra ord är inte det huvudsakliga syftet att uppnå en skatteförmån. Även detta resonemang verkar följa vad som angetts i förarbeten.

Samtidigt som nämndens besked verkar följa det som sagts i förarbeten, instämmer jag i HFD:s bedömning att underlaget är för bristfälligt för att en korrekt bedömning ska kunna göras. Det finns exempelvis inget underlag som styrker att X faktiskt bedriver en genuin verksamhet på Malta. Tvärtom finns det en risk att X är ett bolag utan någon riktig substans i form av personal, lokaler och kostnader.<sup>179</sup>

#### 4.3.4 HFD 2019 not. 7

I ett annat förhandsbesked som Skatterättsnämnden meddelade den 19 juni 2018 var frågan om bulvanregeln var tillämplig.<sup>180</sup> Även det här förhandsbeskedet kom emellertid att undanröjas av HFD.<sup>181</sup> Omständigheterna i ärendet

---

<sup>176</sup> Se HFD 2017 not. 32.

<sup>177</sup> Jfr. även Bertlin & Isaksson (2017) s. 527. Utöver föreskriftskravet bör även rättssäkerhet och andra allmänna rättsprinciper beaktas när lagstiftning som är särskilt betungande för den enskilde ska tolkas EU-konformt.

<sup>178</sup> Se avsnitt 3.2.

<sup>179</sup> Jfr. Kleist (2015) s. 665–677 (på s. 671).

<sup>180</sup> SRN 2018-06-19 (dnr 64-17/D).

<sup>181</sup> Se HFD 2019 not. 7.

var komplicerade eftersom de rörde ett incitamentsprogram men beskrivs för-  
enklat nedan.<sup>182</sup>

Ett moderbolag, X AB, som ägde aktier i sitt dotterbolag, Z AB, beslutade sig för att införa ett incitamentsprogram, vilket skulle göra att anställda i Z AB indirekt kunde förvärva aktier i Z AB. Incitamentsprogrammet strukturerades på följande sätt. X AB hade ett annat helägt bolag, Å AB, som i sin tur har ett helägt dotterbolag, Y AB. Z AB genomförde en riktad nyemission av aktier som förvärvades av Å AB till ett pris motsvarande kvotvärdet per aktie. Å AB sålde sedan aktierna till sitt dotterbolag, Y AB, för marknadspris. Anställda i Z AB förvärvade därefter aktier i Y AB, och blev därmed indirekt ägare av Z AB. Strukturen medförde att det uppkom kapitalvinster i Å AB. Moderbolaget X AB hade genom ett tillägg i ett aktieägaravtal förbundit sig att vinstdela nettobehållning på aktierna i Å AB och Y AB med de övriga ägarna i Z AB, i vars ägarkrets ingår bland annat utländska juridiska personer.<sup>183</sup>

Frågan som Skatterättsnämnden hade att ta ställning till var om bulvanregeln var tillämplig på utdelningen från Å AB till X AB samt vinstdelningen till övriga aktieägare i Z AB. X AB förklarade att bolaget valt att agera som ensam ägare av Å AB för att minska administrativa kostnader för incitamentsprogrammet och inte i syfte att undgå kupongskatt på utdelningen. Därmed ansåg bolaget att bulvanregeln inte var tillämplig. Skatteverket var av uppfattningen att bulvanregeln var tillämplig på den beskrivna situationen. Som skäl för detta anförde de i huvudsak följande. Kapitalvinst som förs över från Å AB till X AB utgör utdelning. Om Z hade ägt del i Å AB hade även de fått utdelning. I förevarande fall betalas dock vinstdelning till de utländska ägarna i Z AB, vilket innebär att de undviker källskatt. Enligt Skatteverket saknade arrangemanget kommersiella skäl.

Vid prövning av frågan konstaterade Skatterättsnämnden inledningsvis att KupL inte var tillämplig på vinstdelningen som sker från X AB till aktieägarna, eftersom utbetalningen baserades på ett civilrättsligt avtal och inte på deras aktieinnehav. I nästa led undersökte nämnden om bulvanregeln ändå var tillämplig. Skatterättsnämnden medgav att strukturen innebar att de utländska ägarna befriades från kupongskatt. Nämnden konstaterade dock att regeln inte var tillämplig. Enligt Skatterättsnämnden var inte det huvudsakliga motivet till upplägget att undgå kupongskatt. I stället ansåg de att vinstdelningen som lämnades utgjorde kompensation för att deras innehav späddes

---

<sup>182</sup> ”Incitamentsprogram” kan beskrivas som ett belöningsystem för personal eftersom dess syfte är att rekrytera, motivera och behålla personal i företaget. För en fördjupad förståelse om incitamentsprogram se t.ex. Edvardsson (2012).

<sup>183</sup> Se SRN 2018-06-18 (dnr 64-17/D).

ut i samband med nyemissionen. Förfarandet var således inte enbart skattedrivet.<sup>184</sup>

Efter att Skatteverket överklagat förhandsbeskedet hade HFD i uppgift att ta ställning till om bulvanregeln var tillämplig. HFD gjorde emellertid inte en materiell prövning utan undanröjde Skatterättsnämndens förhandsbesked med hänvisning till att underlaget i målet var otillräckligt.<sup>185</sup> Som exempel gavs att det i förevarande fall var oklart om bolaget överhuvudtaget avsåg att lämna utdelning till de utländska ägarna, och i det fall bolaget avsåg att lämna utdelning var det inte klarlagt hur stor del av utdelningen som var hänförlig till kapitalvinsterna i Å AB.

#### 4.3.5 Black Arrow-fallet

Bulvanregelns tillämpningsområde har mest nyligen aktualiserats i ett avgörande från Förvaltningsrätten i Falun avseende bolaget Black Arrow Holding Ltd (Black Arrow).<sup>186</sup> Domen speglar inte vad som är gällande rätt eftersom den är meddelad av underinstans.<sup>187</sup> Däremot är avgörandet fortfarande intressant, framför allt eftersom bulvanregeln sällan tillämpas i praktiken. Fallet är även relevant eftersom det illustrerar hur Skatteverket kan tillämpa bulvanregeln för att beskatta vissa utländska bolag.

Bakgrunden i målet var att Skatteverket påfört Black Arrow (hemmahörande i Cypern) kupongskatt med ungefär 53 miljoner kronor för åren 2015 och 2017–2020. Skatteverket förklarade i förvaltningsrätten att man hade valt att tillämpa bulvanregeln framför regeln om skattefrihet för utdelningar till juridiska personer hemmahörande i EU, eftersom bolaget saknade verklig etablering i sitt registreringsland. Några av de omständigheter som lyftes fram var att bolaget saknade kostnader för verksamhetslokal och att företagsadressen var densamma som till över 300 andra bolag. Vidare fästes vikt vid att de två personer som satt i bolagets styrelse även hade uppdrag i över 100 andra bolag. Enligt myndigheten talade detta för att bolaget i praktiken var ett genomströmningsbolag, vars enda syfte var att slussa vidare utdelning till aktieägarna.<sup>188</sup> Bolaget hävdade att bulvanregeln inte var tillämplig. Detta eftersom aktieägarna som tog emot utdelningen från Black Arrow var obegränsat skattskyldiga i Sverige. Med andra ord hade aktieägarna inte erhållit någon obehörig förmån. Vidare anförde bolaget att det bedrivit verksamhet i form av kapitalförvaltning som genererat omfattande intäkter.

---

<sup>184</sup> Se SRN 2018-06-18 (dnr 64-17/D).

<sup>185</sup> Se HFD 2019 not. 7.

<sup>186</sup> Förvaltningsrättens i Falun dom i mål nr 4344-24 och 4345-24 den 13 januari 2025.

<sup>187</sup> Jfr. avsnitt 1.3.2.

<sup>188</sup> I uppsatsens används termerna genomströmningsbolag och transitbolag synonymt.

Förvaltningsrättens prövning var i målet begränsad till frågan om Skatteverket felaktigt åsidosatt sin omprövningskyldighet. Domstolen fann att så inte var fallet, utan ansåg i stället att det inte ”varit uppenbart felaktigt av Skatteverket att tillämpa bulvanregeln framför regeln om skattefrihet för utdelningar från svenskt dotterbolag”.<sup>189</sup>

#### 4.4 Sammanfattande slutsatser

Av förarbetena framgår att två rekvisit måste vara uppfyllda för att bulvanregeln ska vara tillämplig. För det första krävs att det föreligger ett bulvanförhållande, och för det andra ska förhållandet leda till att annan får en skattefördel. Även om båda rekvisiten gett upphov till tolkningssvårigheter så är det framför allt det senare rekvisitet – *obehörighetsrekvisitet* – som skapat mest tolkningsproblem. I brist på vägledande uttalanden i förarbeten har det hamnat i domstolens händer att vidareutveckla hur det ska fastställas om en obehörig förmån är för handen. Utifrån de rättsfall som presenterats kan man beträffande rekvisitet utröna en gemensam nämnare, nämligen att obehörighetsrekvisitet inbegriper en syftesbedömning. Bedömningen kring vad som har varit det huvudsakliga syftet ska i sin tur ske med beaktande av samtliga relevant omständigheter i det enskilda fallet. Detta framgår av både Carnegie- och Kinnevik-målet.

I såväl doktrin som tidigare uppsatser framhåller man att obehörighetsrekvisitet ska tolkas som ett subjektivt rekvisit och därmed att subjektiva omständigheterna ska ligga till grund för nyss nämnda syftesbedömning.<sup>190</sup> Den tolkningen synes emellertid inte överensstämma med rättsläget. Tvärtom går det utifrån kammarrättens bedömning i såväl Carnegie-målet som Kinnevik-fallet att konstatera att de objektiva omständigheterna ska beaktas när det huvudsakliga syftet med en viss transaktion fastställs. För egen del anser jag att det är en rimlig tolkning.<sup>191</sup> En motsatsvis tolkning, det vill säga att de subjektiva omständigheterna och därmed parternas intentioner ska beaktas, hade gjort bulvanregeln ännu mer svårtillämplig än vad den redan är idag. Vidare hade en sådan tolkning potentiellt urholkat bulvanregelns funktion och syfte, eftersom den skulle möjliggöra för skattskyldiga att undandra sig skattskyldighet med hänvisning till sina egna subjektiva intentioner. Slutligen hade en sådan tolkning öppnat upp för en inkonsekvent rättstillämpning med anledning av domstolen skulle behöva göra en trovärdighetsbedömning. Det framgår på inget sätt av förarbeten att det här skulle ha varit lagstiftarens syfte.

En konsekvens av att det huvudsakliga syftet ska bedömas med utgångspunkt i de yttre omständigheterna är att det i rättspraxis uppställts ett högt krav på

---

<sup>189</sup> Se Förvaltningsrättens i Falun dom i mål nr 4344-24 och 4345-24 den 13 januari 2025.

<sup>190</sup> Se t.ex. Hampus Kinderdals examensarbete (2017) s. 33 och 35.

<sup>191</sup> För en liknande uppfattning se t.ex. Kalén (2024) s. 521.

den utredning som ligger till grund för beslut om kupongskatt enligt bulvanregeln. I både HFD 2019 not. 7 och HFD 2017 not. 32 undanröjdes Skatterättsnämndens förhandsavgörande av HFD med motivering att underlaget i båda fallen var allt för ”bristfälligt”.<sup>192</sup> Det får anses rimligt att HFD ställer ett högt krav på det underlag som ligger till grund för att kupongskatt som påförs med bulvanregeln, eftersom regeln i många fall kan få långtgående effekter, vilket illustreras av Black Arrow-fallet. Samtidigt ska det framhållas att ett allt för omfattande krav på den utredning som presenteras riskerar att göra bulvanregeln verkningslös.

Att en skatteförmån är en nödvändig men inte alltid tillräcklig förutsättning för tillämpligheten av bulvanregeln har tydliggjorts i målet rörande Kinnevik. Ytterligare stöd för den här uppfattningen kan hämtas i förarbetena, exempelvis förklarade kommittén i SOU 1999:79 att en skattemässig fördel ofta är en bieffekt av olika transaktioner.<sup>193</sup>

Ett genomgående tema i såväl förarbetena som de domar som behandlats är att förekomsten av vissa omständigheter ger en indikation på att syftet med en viss transaktion har varit att undvika kupongskatt. Exempelvis har man i förarbeten uttalat att avsaknaden av risk i ett avtalsförhållande kan vara en sådan omständighet.<sup>194</sup> Samma omständighet kan indirekt utläsas i Carnegie-målet. I målet ansåg kammarrätten att den begränsade handlingsfriheten för låntagaren, som följde av aktielånet, i princip innebar att all risk hade avtalats bort. I samma mål lyfte domstolen även, i likhet med vad som uttalats i förarbeten, att tidpunkten för en transaktion kan ha betydelse för om bulvanregeln anses tillämplig. Exempelvis ansåg kammarrätten i förevarande fall att försäljning och innehav av aktier i anslutning till avstämningsdagen avvek från det normala.

Sammanfattningsvis kan man konstatera bulvanregeln i 4 § 3 st KupL är tillämplig när ett bulvanförhållande medför att annan än bulvan erhåller en skatteförmån. Enbart det faktum att någon får en skattefördel per se är däremot inte tillräckligt, eftersom en skatteförmån kan uppkomma som en bieffekt av affärsmässiga överväganden. I stället aktualiseras bulvanregeln endast i de fall det huvudsakliga syftet med en viss transaktion har varit att minska skattebelastning eller helt undgå kupongskatt. Detta innebär således att det ska göras en helhetsbedömning utifrån samtliga objektiva omständigheter. Det har härvid i både förarbeten och praxis lyfts vissa omständigheter som talar för att en transaktion haft ett skattedrivet syfte. I sammanhanget kan särskilt

---

<sup>192</sup> Se HFD 2017 not. 32; HFD 2019 not. 7 p. 25.

<sup>193</sup> Se avsnitt 4.2.

<sup>194</sup> Se avsnitt 4.2.

nämnas tidpunkten för genomförandet av en viss transaktion och avsaknaden av risk.

## 5 Bulvanregeln i en EU-rättslig kontext

### 5.1 Inledning

I syfte att besvara uppsatsens andra frågeställning behandlar detta kapitel missbruksbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet och den i rättspraxis utvecklade principen om förbud mot rättsmissbruk. I centrum för framställningen är ambitionen att identifiera vilka omständigheter som innebär att missbruk föreligger.

Kapitlet inleds med en kort redogörelse för förhållandet mellan EU-rätt och nationell rätt. Därefter behandlas moder-/dotterbolagsdirektivet och missbruksprincipen. Efter det följer en redogörelse för ATAD 3.<sup>195</sup> Det kan redan här noteras att direktivet numera är nerlagt.<sup>196</sup> Trots detta finns det intresse av att kort beröra direktivet, eftersom direktivet rör en del av de upplägg som missbruksbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet är tillämplig på, nämligen bolag utan substans. I kapitlets avslutande del görs ett försök att sammanfatta de omständigheter som enligt relevant EU-rätt innebär att missbruk föreligger.

### 5.2 Kort om förhållandet mellan EU-rätt och svensk rätt

Unionsrätten utgör en egen rättsordning.<sup>197</sup> Därmed uppkommer frågan hur EU-rätten förhåller sig till medlemsstaternas nationella rättsordningar. EU-domstolen har besvarat den här frågan i målet *Costa mot E.N.E.L.*<sup>198</sup> I målet fastslog domstolen principen om EU-rättens företräde framför nationell rätt. Domstolen förklarade att medlemsstaterna genom att skapa en gemensam rättsordning hade begränsat sina suveräna rättigheter.<sup>199</sup> EU-domstolen har i ett senare avgörande förtydligat att gemenskapsrätten har företräde framför all nationell rätt, inklusive grundlag.<sup>200</sup>

En konsekvens av principen om unionsrättens företräde framför nationell rätt är kravet på unionsrättskonform tolkning, vilket innebär att nationella myndigheter och domstolar har en skyldighet att tolka nationell lagstiftning i ljuset av relevanta bestämmelser i unionsrätten. Tolkningsförpliktelsen följer av såväl art. 4.3 i fördraget om Europeiska unionen (FEU) som av EU-domstolens

---

<sup>195</sup> Förslag till rådets direktiv 2011/16/EU av den 18 maj 2011 om fastställande av regler för att förhindra missbruk av företag utan substans för skatteändamål och om ändring av direktiv.

<sup>196</sup> Se KOM (2025), ECOFIN report 9960/25.

<sup>197</sup> Se t.ex. C-26/62 *van Gend en Loos*.

<sup>198</sup> 6/64 *Costa mot E.N.E.L.*

<sup>199</sup> Se 6/64 *Costa mot E.N.E.L.*; se även Bernitz & Kjellgren (2018) s. 101; Dahlberg (2020) s. 389.

<sup>200</sup> Se 11/70 *Internationale Handelsgesellschaft*; se även Bernitz & Kjellgren (2018) s. 102.

rättspraxis. Skyldigheten aktualiseras framför allt i samband med att nationella domstolar tillämpar nationella bestämmelser som införts i syfte att genomföra ett direktiv. Domstolen har då en skyldighet att tolka dessa bestämmelser mot bakgrund av direktivets ordalydelse, så kallad direktivkonform tolkning.<sup>201</sup>

Direktiv utgör en del av unionsrätten. Utmärkande för direktiv är att de, olikt fördragen, måste införlivas i medlemsstaternas nationella rättsordningar för att få effekt.<sup>202</sup> Eftersom direktiv är bindande till sitt resultat, upplåts det åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet av ett direktiv.<sup>203</sup> Det kan även uppstå situationer när en medlemsstat redan uppfyller villkoren i ett direktiv och därför inte behöver vidta några åtgärder för genomförande.<sup>204</sup> För att direktivs syfte ska få full verkan åligger det de nationella domstolarna en skyldighet att tolka de antagna åtgärderna mot direktivets ordalydelse, syfte och sammanhang (så kallad direktivkonform tolkning).<sup>205</sup>

## 5.3 Moder-/dotterbolagsdirektivet

### 5.3.1 Inledning

Det nuvarande moder-/dotterbolagsdirektivets antogs den 30 november 2011. Syftet med direktivet är att eliminera kedjebeskattnings av utdelning som ges inom en koncern och på så sätt säkerställa upprätthållandet av en gemensam inre marknad.<sup>206</sup> Moder-/dotterbolagsdirektivets uppnår det här syftet på två sätt. För det första uppställer direktivet ett förbud mot källskatt på utdelning som lämnas av ett dotterbolag i en medlemsstat till sitt moderbolag i en annan medlemsstat.<sup>207</sup> För det andra kräver direktivet att moderbolagets hemstat ska undanröja beskattning av utdelning genom att använda en av de två alternativa metoderna som framgår av direktivet.<sup>208</sup> Den förmånliga behandlingen som följer av direktivet är dock begränsad till vissa typer av bolag.<sup>209</sup>

---

<sup>201</sup> Se Bernitz & Kjellgren (2018) s. 123 ff.

<sup>202</sup> Se Bernitz & Kjellgren (2018) s. 58 och 118–120. EU-domstolen har dock i rättspraxis fastslagit att direktiv har rättsverkan (direkt effekt) även när ett direktiv inte implementerats korrekt eller överhuvudtaget inte genomförts i nationell rätt, se t.ex. 41/74 *Van Duyn* och C-116/16 och C-117/16 *T Danmark* och *Y Danmark*.

<sup>203</sup> Se art. 288.3 FEUF.

<sup>204</sup> Se Bernitz & Kjellgren (2018) s. 58.

<sup>205</sup> Se Bernitz & Kjellgren (2018) s. 124–125; Croneberg (2021) s. 311–313.

<sup>206</sup> Se p. 3 i ingressen till moder-/dotterbolagsdirektivets; se även C-448/15 *Wereldhave Belgium m.fl.* p. 25.

<sup>207</sup> Se art. 5 i moder-/dotterbolagsdirektivets; se även Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 526.

<sup>208</sup> Se art. 4 i moder-/dotterbolagsdirektivets. För en utförlig redogörelse av de två alternativa metoderna för att undanröja dubbelbeskattnings se t.ex. Dahlberg (2020) s.

<sup>209</sup> Se härom Brokelind (1996) s. 298.

### 5.3.1.1 Skatteflyktsbestämmelse(r)n(a)

Moder-/dotterbolagsdirektivet innehåller idag två bestämmelser mot skatteflykt. Den ena finns i artikel 1.2 och den andra framgår av artikel 1.4. Skatteflyktsbestämmelsen i artikel 1.4 fanns redan i det ursprungliga moder-/dotterbolagsdirektivet som antogs år 1990, men då i artikel 1.2 i stället för artikel 1.4.<sup>210</sup> Enligt artikel 1.4 tillåts medlemsstaterna tillämpa bestämmelser i intern rätt eller skatteavtal som förhindrar skatteflykt eller missbruk.<sup>211</sup> Bestämmelsen kommer inte behandlas mer inom ramen för den här uppsatsen, eftersom det är art 1.2 som idag motsvarar bulvanregeln i KupL.<sup>212</sup> Nuvarande artikel 1.2 infördes i samband med att ändringsdirektivet till moder-/dotterbolagsdirektivet antogs år 2015.<sup>213</sup> Bestämmelsen tillkom som ett resultat av EU-kommissionens arbete mot aggressiv skatteplanering, vilket sker parallellt med OECD:s arbete inom BEPS-projektet.<sup>214</sup> Artikel 1.2 lyder för närvarande på följande sätt:

Medlemsstaterna ska inte bevilja förmånerna enligt detta direktiv till ett arrangemang eller en uppsättning arrangemang som har införts med det huvudsakliga syftet eller ett av de huvudsakliga syftena att få en skattefördel som motverkar målet eller syftet med detta direktiv och som *inte är genuina* [min kursivering] med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter.

Ett arrangemang kan bestå av mer än ett steg eller en del.<sup>215</sup>

Vad som avses med ett icke genuint arrangemang förtydligas av artikel 1.3 på följande sätt:

Vid tillämpningen av punkt 2 ska ett arrangemang eller en uppsättning arrangemang betraktas som inte genuina i den utsträckning som de inte har införts av giltiga kommersiella skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten.<sup>216</sup>

För att missbruksregeln ska vara tillämplig måste det följaktligen (1) föreligga ett arrangemang eller en uppsättning av arrangemang, som (2) införts med det

---

<sup>210</sup> Rådets direktiv av den 23 juli 1990 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater.

<sup>211</sup> Se även Brokelind (1996) s. 298.

<sup>212</sup> När hänvisning i fortsättningen görs till skatteflyktsbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet avses därmed art. 1.2.

<sup>213</sup> Rådets direktiv (EU) 2015/121 av den 27 januari om ändring av direktiv 2011/96/EU om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater; se även Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 562.

<sup>214</sup> Se Kleist (2015) s. 666.

<sup>215</sup> Art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>216</sup> Art. 1.3 i moder-/dotterbolagsdirektivet.

huvudsakliga syftet eller ett av de huvudsakliga syftena att uppnå en skattefördel, och som (3) motverkar målet eller syftet med direktivet samt (4) inte är genuint med beaktande av samtliga relevanta omständigheter och all fakta.

Vad som avses med ett arrangemang definieras inte närmare i moder-/dotterbolagsdirektivet. Kommissionen har däremot förklarat att arrangemang inbegriper ”alla transaktioner, system, insatser, verksamheter, avtal, bidrag, överenskommelser, löften, åtaganden eller händelser.”<sup>217</sup> Begreppet får mot bakgrund av det anses ha ett brett tillämpningsområde.<sup>218</sup>

I det fall ett förfarande utgör ett arrangemang är nästa steg att undersöka ifall övriga tre rekvisit är uppfyllda. Flertal författare har i internationell doktrin förklarat att rekvisiten ska förstås som tre separata test: *main purpose test*, *object of the directive test* och *commercial reasons test*.<sup>219</sup>

### 5.3.1.2 Syftet att få en skattefördel

I det första testet görs en prövning av det bakomliggande syftet med det aktuella förfarandet. Testet ska inte förväxlas med EU-domstolens test avseende rent konstlade upplägg (engelska *wholly artificial arrangements*).<sup>220</sup> I praktiken är det oklart om det föreligger någon skillnad mellan begreppet. I doktrin har det framförts att testen skiljer sig åt, eftersom det för konstlade upplägg räcker med att ett förfarande har ett annat motiv utöver att uppnå en skattefördel för att det inte ska bedömas som ett rent konstlat upplägg. Samma förfarande kan dock betraktas som missbruk enligt *main purpose testet* om huvudsakliga syftet varit att uppnå en skattefördel. Det är således inte tillräckligt att ett arrangemang haft andra delsyften.<sup>221</sup> Det framgår dock inte av direktivet hur huvudsaklighetsrekvisitet ska bedömas.

Den prövning som ska göras kan vid första anblick framstå som en subjektiv bedömning där den enskildes motiv och syften tillmäts avgörande betydelse. Det har till och med anförts i doktrin att rekvisitet är ett subjektivt test.<sup>222</sup> Jag delar emellertid inte den här uppfattning, utan ansluter mig i stället till Cronebergs synsätt, som hävdar att det rör sig om en objektiv bedömning.<sup>223</sup> Det här synsätt är förenligt med art. 1.2 ordalydelse eftersom det uttryckligen

---

<sup>217</sup> Kommissionens rekommendation av den 6 december 2012 om aggressiv skatteplanering.

<sup>218</sup> Se även Croneberg (2021) s. 325-326.

<sup>219</sup> Jmf Helminen (2024) i avsnitt 3.1.4. och Terra & Wattel m.fl. s. 563 ff. Någon etablerad terminologi för testerna finns inte. I den här framställningen används Helminens benämning.

<sup>220</sup> Se t.ex. C-196/04 Cadbury Schweppes.

<sup>221</sup> Se Weber (2016) s. 110. Se dock Kalén (2024) s. 522 för en annan uppfattning.

<sup>222</sup> Se t.ex. Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 563.

<sup>223</sup> Se Croneberg (2021) s. 327. Croneberg undersöker förvisso missbruksregeln i art. 6 skatteflyktsdirektivet, men eftersom bestämmelsen är i princip identisk till bestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet torde resonemanget vara relevant även i förhållande till missbruksregeln i moder-/dotterbolagsdirektivet.

framgår att ”alla relevanta omständigheter och fakta” ska beaktas.<sup>224</sup> En bedömning huruvida det huvudsakliga syftet med en transaktion varit att uppnå en skattefördel bör därför baseras på de yttre omständigheterna som framkommit i ett visst fall.<sup>225</sup>

En annan central del av bedömningen är hur begreppet ”skattefördel” ska förstås. Det ges beträffande detta inte någon närmare vägledning i direktivet. En rimlig tolkning är att det aktuella förfarandet måste jämföras med en annan situation utan samma upplägg. Ifall de skattemässiga effekterna är de samma i båda situationerna föreligger inte någon skattefördel.<sup>226</sup> Det nyss sagda kan illustreras med följande exempel. Anta att ett dotterbolag i medlemsstat A ger utdelning till sitt moderbolag som inte är hemmahörande i EU (stat B). Vanligtvis tar medlemsstat A ut källskatt på utdelning motsvarande 25 procent. I förevarande fall finns dock ett skatteavtal mellan de två länderna som gör att ingen källskatt tas ut. Anta nu att utdelning återigen ges av samma dotterbolag i medlemsstat A men till ett mellanliggande bolag i medlemsstat C. Eftersom bolaget är hemmahörande i en medlemsstat innebär detta att moder-/dotterbolagsdirektivet är tillämpligt, vilket i sin tur innebär att medlemsstat A inte ska ta ut någon källskatt. I båda exemplen blir således den skattemässiga effekten avseende utdelningen från bolaget i stat A den samma, nämligen att ingen källskatt tas ut, oavsett om moder-/dotterbolagsdirektivet är tillämpligt eller inte. Det föreligger därför inte någon skattefördel och missbruksregeln är därför inte tillämplig.

### 5.3.1.3 *Motverka målet eller syftet med direktivet*

I *object of the directive test* görs en bedömning huruvida ett arrangemang, vars huvudsakliga syfte är att uppnå en skattefördel, ”motverkar målet eller syftet med detta direktiv”.<sup>227</sup> Det har i doktrin gjorts en åtskillnad mellan orden ”målet” och ”syftet”. Det förstnämnda avser att täcka arrangemang som står i strid med uttryckliga bestämmelser i moder-/dotterbolagsdirektivet, medan termen syftet avser att fånga upp arrangemang som står i strid med lagstiftarens syfte. Av detta följer således att art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet kan tillämpas även på arrangemang som inte bryter mot några uttryckliga bestämmelser i direktivet.<sup>228</sup>

Precis som framhållits beträffande huvudsaklighetstestet ovan, innebär inte förhållandet att ett arrangemang gett upphov till en skattefördel i sig att detta står i strid med direktivets mål och syfte. Detta kan belysas med följande exempel. Ett bolag hemmahörande i EU har för avsikt att bilda ett dotterbolag.

<sup>224</sup> Se art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>225</sup> Se Croneberg (2021) s. 327.

<sup>226</sup> Weber (2016) s. 110–111.

<sup>227</sup> Se art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>228</sup> Se Baldvinsson (2025) s. 412.

Bolaget överväger mellan att etablera sig i en annan EU-medlemsstat och en stat som inte är medlem i EU (tredjeland). Eftersom bolaget vill undvika eventuell dubbelbeskattning i staten utanför EU, väljer bolaget att bilda dotterbolaget i EU. Om man däremot tar samma exempel men i stället ponerar att bolaget egentligen vill etablera sig i en stat utanför EU uppstår risken för dubbelbeskattning av vinster som tas hem till moderbolaget i EU. För att undvika detta bildar bolaget ett holdingbolag i annan medlemsstat som enligt intern rätt har skattefri utdelning på kvalificerade aktieinnehav även i förhållande till tredjeländer. Ett sådant arrangemang hade, förutsatt att det huvudsakliga syftet varit att få en skattefördel, troligtvis ansetts strida mot direktivets mål och syfte.<sup>229</sup>

#### 5.3.1.4 Arrangemangets genuinitet

I det tredje och slutliga testet görs en prövning av ett arrangemangs genuinitet.<sup>230</sup> Till skillnad från övriga rekvisit ger direktivet vägledning om hur bedömningen ska göras, om än i begränsad utsträckning. Det framgår av art. 1.3 att ett arrangemang ska betraktas som icke-genuint om det inte har införts av ”giltiga kommersiella skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten”.<sup>231</sup> Det ska i sammanhanget tilläggas att prövningen ska ske med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, vilket framgår av art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>232</sup>

Vad som avses med ”giltiga kommersiella skäl” utvecklas inte vidare i moder-/dotterbolagsdirektivet. Begreppet återfinns emellertid även i andra direktiv, såsom till exempel fusionsdirektivet.<sup>233</sup> I brist på rättsfall som förklarar hur kommersiella skäl i moder-/dotterbolagsdirektivet ska förstås, torde ledning för förståelse av begreppet kunna hämtas från EU-domar som rör skatteflyktsbestämmelsen i fusionsdirektivet.<sup>234</sup> I *Leur-Bloem* fastslog EU-domstolen att ett arrangemang aldrig kan anses upprättat av giltiga kommersiella skäl ifall det enda syftet med arrangemanget har varit att få en skattefördel.<sup>235</sup> EU-domstolen har senare bekräftat den här uppfattningen i nyare praxis.<sup>236</sup> EU-domstolens avgöranden får därmed tolkas som att det krävs mer än ett skattesyfte för att ett arrangemang ska betraktas som genuint. Samtidigt ska

---

<sup>229</sup> Förfarandet i det nyss angivna exemplet har i litteratur kommit att kallas för ”direktivshopping”, se Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 564.

<sup>230</sup> Nämnvärt i sammanhanget är att begreppet ”artificiellt” (engelska *artificiality*) ofta används synonymt med ”icke-genuint” i såväl doktrin som i EU-domstolens rättspraxis, se t.ex. Weber (2016) s. 114.

<sup>231</sup> Se även p. 6 i ingressen till ändringsdirektivet.

<sup>232</sup> I p. 7 i ingressen till ändringsdirektivet kallar man prövningen för en ”objektiv analys”, vilket således talar för att det är de yttre omständigheterna som ska beaktas, och inte skattesubjektets subjektiva intentioner.

<sup>233</sup> Se art. 15 fusionsdirektivet.

<sup>234</sup> Jfr. Weber (2016) s. 114.

<sup>235</sup> Se C-28/95 *Leur-Bloem* p. 47.

<sup>236</sup> Se t.ex. C-126/10 *Foggia* p. 34.

det faktum att en transaktion leder till en skattefördel inte i sig innebära att den betraktas som icke-genuin.<sup>237</sup>

Att en verksamhet anses ha tillräcklig ekonomisk substans innebär emellertid inte att missbruk inte kan föreligga ändå. Av punkt åtta i ingressen till ändringsdirektivet framgår att det görs en distinktion mellan å ena sidan ett företag, och å andra sidan ett företags aktieinnehav. Med andra ord kan ett företag och dess verksamhet betraktas som genuint medan dess innehav av aktier betraktas som icke-genuint. Det här kan vara fallet om det inte finns en länk mellan ett företags verksamhet och dess aktieinnehav.<sup>238</sup> Det här kravet finns för att förhindra situationen att till exempel stora multinationella koncerner placerar ägandet av aktier i företag i EU i syfte att åtnjuta fördelarna av moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>239</sup>

### 5.3.1.5 *Proportionalitet*

En allmän rättsprincip inom EU-rätten är proportionalitetsprincipen. Principen ska beaktas därför beaktas även vid tillämpning av missbruksbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>240</sup> Av principen följer bland annat att nekandet av en förmån som följer av EU-rätten inte får gå utöver vad som är nödvändigt.<sup>241</sup> För moder-/dotterbolagets vidkommande innebär detta till exempel att i det fall ett arrangemang består av flera steg, och endast ett av stegen betraktas vara icke-genuint, så bör en tillämpning av missbruksbestämmelsen inte påverka hela arrangemanget utan endast det särskilda steget.<sup>242</sup>

### 5.3.1.6 *Rättsföljden*

I det fall samtliga ovanstående steg är uppfyllda, följer det som en rättslig konsekvens av art. 1.2 att medlemsstaterna ”inte [ska] bevilja förmånerna enligt detta direktiv till ett arrangemang eller en uppsättning av arrangemang”. Värt att notera i sammanhanget är att förmånerna ska nekas det aktuella arrangemanget, och hela arrangemanget eller den skattskyldige.<sup>243</sup> Detta ger uttryck för den så kallade ”I den utsträckning-metoden”, som kommer till uttryck i ingressen till ändringsdirektivet.<sup>244</sup> Metoden innebär att resterande delar av arrangemanget fortsatt ska beviljas förmåner enligt direktivet i den utsträckning dessa är att betrakta som genuina.<sup>245</sup>

---

<sup>237</sup> Se Weber (2016) s. 114–115.

<sup>238</sup> Se punkt 8 i ingressen till ändringsdirektivet.

<sup>239</sup> Se Weber (2016) s. 121. Det kan i sammanhanget noteras att resonemanget i ändringsdirektivet påvisar likheter med de svenska reglerna om näringsbetingade andelar.

<sup>240</sup> Se p. 6 i ingressen till ändringsdirektivet.

<sup>241</sup> Se Helminen (2024) avsnitt 3.4.1.

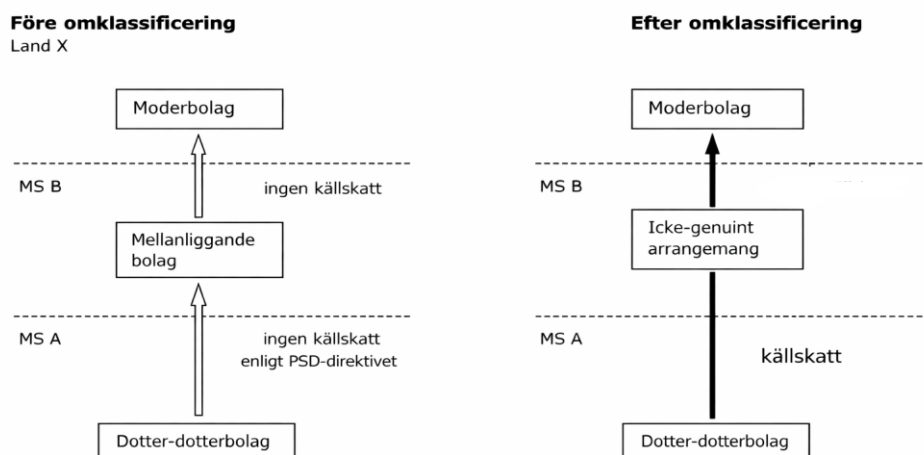
<sup>242</sup> Se p. 8 i ingressen till ändringsdirektivet.

<sup>243</sup> Jfr. Weber (2016) s. 126.

<sup>244</sup> Se p. 8 i ingressen till ändringsdirektivet.

<sup>245</sup> Se Weber (2016) s. 126.

Att en förmån nekas enligt direktivet innebär i praktiken att en medlemsstat helt ska bortse från det aktuella arrangemanget.<sup>246</sup> Det är den medlemsstat som tillhandahåller en förmån, det vill säga undantar källskatt på utdelning, som har i uppgift att göra en omklassificering av situationen.<sup>247</sup> Omklassificering kan illustreras med följande figur (se figur 1).



Figur 1 – Omklassificering av ett arrangemang

Medlemsstat B (MS B) tar inte ut källskatt på utdelning som lämnas till bolag utanför EU, vilket medlemsstat A (MS A) gör. Eftersom koncernen vill undvika att utdelningen beskattas när den lämnas från bolaget i MS A till moderbolaget (hemmahörande utanför EU i Land X) bildas ett mellanliggande bolag i MS B (se "Före omklassificering"). MS A bedömer det mellanliggande bolaget som ett icke-genuint arrangemang och behandlar utdelningen som att den lämnas från bolaget i MS A direkt till moderbolaget i Land X. Källskatt utgår därför på utdelningen (se "Efter omklassificeringen"). (Egen bild)<sup>248</sup>

Av direktivet följer som nämnt att ett arrangemang ska nekas förmånerna enligt direktivet. En fråga som därmed uppstår är hur detta förhåller sig till situationer där ett skatteavtal mellan två länder föreskriver samma förmåner som de som nekats enligt direktivet – ska även dessa nekats? Frågan torde sannolikt besvaras jakande. I annat fall hade medlemsstaterna kunnat kringgå de skyldigheter som följer av gemenskapsrätten genom att ingå skatteavtal med varandra.<sup>249</sup> EU-domstolen har dessutom i målet C-106/89 *Mearling SA* uttalat att både myndigheter och domstolar "vid tillämpning av nationell rätt

<sup>246</sup> Den här metoden har inom svensk rätt benämnts som "genomsynsmetoden", se t.ex. Trolerz (1993).

<sup>247</sup> Se KOM (2013), MEMO13/1040.

<sup>248</sup> Bilden har framställts med hjälp av Chat GPT, 15 mars 2026, [chatgpt.com](https://chatgpt.com).

<sup>249</sup> Se Terra & Wattel m.fl. (2023) s. 567; Weber (2016) s. 127.

... är skyldig att i den utsträckning det är möjligt tolka den nationella rätten mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte så att det resultat som avses i direktivet uppnås”.<sup>250</sup>

### 5.3.2 Tillämpning av skatteflyktsbestämmelsen i praxis

EU-domstolens dom i mål C-228/24 *Nordcurrent Group* är det första och enda avgörandet som meddelats av domstolen som rör den nyare skatteflyktsbestämmelsen i art. 1.2 av moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>251</sup> Målet avsåg det litauiska bolaget Nordcurrent Group UAB (Nordcurrent) vars verksamhet bestod i att utveckla och distribuera elektroniska spel. Bolaget mottog under perioden 2018–2019 utdelningar från sitt brittiska dotterbolag Nordcurrent Ltd. Utdelningar, som under den tiden lämnades av ett bolag beläget inom EU, undantogs beskattning i Litauen enligt reglerna om moder- och dotterbolag inom EU/EES. Vid en skattekontroll år 2023 fann de litauiska skattemyndigheterna att Nordcurrent felaktigt erhållit utdelning skattefritt från sitt brittiska dotterbolag. Den litauiska skattemyndigheten ansåg att Nordcurrent Ltd var ett icke-genuint arrangemang. Till grund för sin bedömning lade myndighet bland annat omständigheterna att dotterbolaget saknade personalresurser, kostnader och andra tillgångar, vilket pekade på att den faktiska verksamheten bedrevs av det litauiska bolaget. Nordcurrent motsatte Skattemyndighetens uppfattning att det rörde sig om icke-genuint arrangemang och invände att dotterbolaget bedrivit en genuin affärsverksamhet. Enligt Nordcurrent hade dotterbolaget fungerat som en nödvändig mellanhand gentemot annonsör- och spelplattformar, eftersom Nordcurrent fram till år 2019 inte själv kunnat ingå avtal med sådana plattformar. Nordcurrent uppgav vidare att dotterbolaget inte varit i behov av några lokaler eller andra materiella tillgångar för att bedriva sin verksamhet, eftersom distributionen av elektroniska spel skett digitalt.<sup>252</sup>

Den hänskjutande domstolen ställde tre frågor till EU-domstolen.<sup>253</sup> Den första frågan avsåg huruvida art. 1.2 i moder-/dotterbolagsdirektivet var tillämplig trots att dotterbolaget i Storbritannien inte hade använts som ett genomströmningsbolag. EU-domstolen konstaterade inledningsvis att skatteflyktsbestämmelsen utifrån dess ordalydelse inte kan tolkas som att den är begränsad till specifika situationer eller vissa typer av arrangemang. Inte heller utifrån en syftestolkning kunde bestämmelsens tillämpningsområde anses begränsat till vissa typer av upplägg. Mot bakgrund av detta uttalade

---

<sup>250</sup> Se C-106/89 *Mearling SA* p. 8.

<sup>251</sup> Det finns avgöranden som rör den äldre missbruksbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet (nuvarande art. 1.4). Eftersom dessa inte rör den nuvarande art. 1.2, behandlas dessa i nästa kap. avseende principen om förbud mot rättsmissbruk.

<sup>252</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 11–16.

<sup>253</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 19.

domstolen att skatteflyktsbestämmelsen inte kan tolkas som att den uteslutande är tillämplig i förhållande till transitbolag.<sup>254</sup>

Den andra frågan rörde vilka omständigheter som ska beaktas vid prövningen av om dotterbolaget har etablerats av kommersiella skäl. I förevarande fall hade skattemyndigheten lagt omständigheterna vid utdelningstillfället till grund för sin bedömning. Myndigheten hade däremot inte överhuvudtaget beaktat andra omständigheter, såsom till exempel omständigheterna som förelåg vid tidpunkten för bildandet av dotterbolaget. Domstolen fann att en sådan tidsmässig begränsning var oförenlig med skatteflyktsbestämmelsen och inte kunde rättfärdigas. I sammanhanget gjorde EU-domstolen följande uttalande:

”det [kan] inte uteslutas ett arrangemang, som ursprungligen infördes av giltiga kommersiella skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten, från och med en viss tidpunkt ska anses vara icke-genuint på grund av att arrangemanget har bibehållits trots ändrade omständigheter.”<sup>255</sup>

Uttalandet får tolkas som att en bedömning av ett arrangemangs genuinitet inte kan begränsas till varken omständigheterna vid skapandet av ett arrangemang, eller till de omständigheter som förelåg vid en senare tidpunkt. I stället ska hänsyn tas till samtliga omständigheter i det enskilda fallet.<sup>256</sup>

Slutligen ville den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida Nordcurrent kunde vägras förmånerna enligt direktivet uteslutande på den grund att de tagit emot utdelning från ett dotterbolag som utgjort ett icke-genuint arrangemang. Domstolen påminde om att art. 1.2 i direktivet uppställer två krav för att bestämmelsen ska vara tillämplig, dels krävs att det föreligger ett icke-genuint arrangemang, dels krävs att arrangemanget i fråga införts med det huvudsakliga syftet att uppnå en skattefördel. Med hänsyn därtill fastslog domstolen att kvalificering av ett dotterbolag som ett icke-genuint arrangemang inte var tillräckligt för att neka Nordcurrent förmånerna enligt direktivet.<sup>257</sup> Beträffande begreppet skattefördel, anförde domstolen att det ska göras en samlad bedömning av alla omständigheter ”för att den totala skattemässiga verkan som följer av ett arrangemang” ska kunna bedömas.<sup>258</sup>

---

<sup>254</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 20–31.

<sup>255</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 36.

<sup>256</sup> Jfr. Baldvinsson (2026) s. 10.

<sup>257</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 44–49 och 55. I sammanhanget påpekade EU-domstolen att den här uppfattningen överensstämmer med domstolens tidigare uttalanden i de danska Beneficial Ownership-målen (se angående detta avsnitt 4.3.5).

<sup>258</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 52.

I domen gör EU-domstolen flera viktiga förtydligande vad gäller missbruksbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. Av domen framgår bland annat att förekomsten av ett icke-genuint arrangemang inte på egen hand är tillräckligt för att en situation ska utgöra missbruk enligt art. 1.2. I stället understryker domstolen att det måste föreligga ett påvisbart samband mellan å ena sidan det icke-genuina arrangemanget, och å andra sidan syftet att få en skattefördel. Följaktligen räcker det inte för nationella skattemyndigheter att visa att ett arrangemang saknar kommersiella skäl, utan därutöver måste de visa att det huvudsakliga syftet med arrangemanget varit att tillgodogöra sig en skattefördel.<sup>259</sup>

En ytterligare observation i domen är EU-domstolens öppenhet i förhållande till vilka situationer som faller inom ramen för missbrukregelns tillämpningsområde. Enligt Baldvinsson beror detta inte huvudsakligen på domstolen, utan förklaringen till detta synsätt ligger snarare i missbrukregelns utformning, som avsiktligt getts en vag och allmän formulering i syfte att kunna fånga alla typer av situationer, även sådana som lagstiftaren inte kunnat förutse.<sup>260</sup>

## 5.4 Principen om förbud mot rättsmissbruk

### 5.4.1 Inledning

EU-domstolen har, som den främsta uttolkaren av EU-rätten, en betydelsefull roll för tolkningen och utvecklingen av unionsrätten.<sup>261</sup> Inom ramen för EU-domstolens rättspraxis har de allmänna rättsprinciperna vuxit fram.<sup>262</sup> Bland dessa principer ska specifikt nämnas *principen om förbud mot rättsmissbruk*, vars ursprung kan härledas till ett mål från år 1974.<sup>263</sup> Principen innebär i korthet att enskilda förbjuds missbruka gemenskapsrätten för att tillgodogöra sig oberättigade förmåner. På det direkta beskattningsområdet har detta översatts till att principen förbjuder rent konstlade upplägg.<sup>264</sup>

Att principen behandlas inom ramen för den här uppsatsen beror på att det i samband med införandet av skatteflyktsbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet uttalades att bestämmelsen ska bygga på EU-domstolens praxis rörande konstlade upplägg.<sup>265</sup> I detta kapitel undersöks därför hur

---

<sup>259</sup> Se C-228/24 *Nordcurrent Group* p. 48; se även Baldvinsson (2026) s. 10.

<sup>260</sup> Se Baldvinsson (2026) s. 10.

<sup>261</sup> Se Dahlberg (2020) s. 393.

<sup>262</sup> Se Bernitz & Kjellgren (2018) s. 143.

<sup>263</sup> C-33/74 *Van Binsbergen*. Principen har sedan att den först introducerades år 1974 utvecklats genom en rad avgöranden från EU-domstolen. För en utförlig redogörelse av principen se t.ex. Baldvinsson (2026) s. 86 ff. och Fritz (2020) s. 220 ff.

<sup>264</sup> Se Kalén (2024) s. 515.

<sup>265</sup> Weber (2016) s. 114.

principen tolkats och tillämpats i EU-domstolens rättspraxis, samt vilka omständigheter som talar för ett konstlat upplägg, i syfte att öka förståelsen för hur missbruksbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet ska förstås. Rättsfallen presenteras i kronologisk ordning för att på ett pedagogiskt skett skildra utvecklingen av missbruksprincipen.

#### 5.4.2 Eqiom och Enka

Mål C-6/16 *Eqiom och Enka* behandlade fransk lagstiftning mot skatteundandragande och dess förenlighet med moder-/dotterbolagsdirektivet. Målet hade anhängiggjorts i EU-domstolen genom en begäran om förhandsavgörande. I korthet avsåg målet bolaget Eqiom som under perioden år 2005–2006 lämnade utdelning till moderbolaget Enka med skatterättslig hemvist i Luxemburg. Enka ägdes i sin tur av ett cypriotiskt bolag som i sin tur ägdes av ett schweiziskt bolag. Enka ansökte, med hänvisning till bestämmelserna i moder-/dotterbolagsdirektivet, om befrielse från källskatt för utdelning som lämnats. Ansökan nekades av den franska skattemyndigheten. Som skäl för detta uppgav myndigheten att undantaget från källskatt inte var tillämpligt när utdelning lämnades till bolag som antingen direkt eller indirekt ägdes av ett eller flera skattesubjekt hemmahörande utanför EU. Ett bolag kunde trots detta beviljas befrielse från källskatt om det kunde visa att koncernstrukturen inte hade upprättats med det huvudsakliga syftet att missbruka förmånen.<sup>266</sup>

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att den allmänna unionsprincipen om förbud mot rättsmissbruk kommer till uttryck i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>267</sup> Följaktligen måste bestämmelsen tolkas i ljuset av EU-domstolens praxis avseende missbruk. I praxis har det uppställts som krav bland annat att en bestämmelse inte får utformas så att vissa personer automatiskt undantas från en skatteförmån, såvida inte regeln enbart syftar till att träffa rent konstlade upplägg.<sup>268</sup> I förevarande fall konstaterade domstolen att den franska lagstiftningen i fråga inte var förenlig med kraven i praxis och därmed inte heller moder-/dotterbolagsdirektivet. Detta eftersom bestämmelsen skapade en presumtion om att koncernstruktur med bolag hemmahörande i tredje land hade upprättats i syfte att få en skattefördel. Därtill ankom det på skattesubjektet att visa att så inte var fallet.<sup>269</sup>

Utifrån domen kan man dra slutsatsen att enbart den omständigheten att ett bolag hemmahörande i EU ägs av ett bolag i en stat utanför EU inte medför att det föreligger ett konstlat upplägg.

#### 5.4.3 Deister och Juhler Holding

<sup>266</sup> Se C-6/16 *Eqiom och Enka* p. 8–10.

<sup>267</sup> Nuvarande art. 1.4 moder-/dotterbolagsdirektivet.

<sup>268</sup> Se C-6/16 *Eqiom och Enka* p. 26–32.

<sup>269</sup> Se C-6/16 *Eqiom och Enka* p. 33–37.

I de förenade målen C-504/15 och C-613/16 *Deister* och *Juhler Holding* prövades den tyska lagstiftningens förenlighet med moder-/dotterbolagsdirektivet. Den dåvarande bestämmelsen uppställde tre villkor som, om de var uppfyllda, medförde att skattefrihet för utdelning inte skulle medges. För det första skulle det saknas kommersiella eller andra beaktansvärda skäl att ha det utländska bolaget. För det andra skulle utländska bolagets intäkter från sin egen verksamhet understiga 10 procent av bolagets totala intäkter. För det tredje skulle det utländska bolaget inte ha ”någon utifrån bolagets verksamhetsföremål adekvat utformad affärsverksamhet” genom vilken det skulle delta i den allmänna handeln.<sup>270</sup>

I målet fann EU-domstolen att den tyska lagstiftningen om uttag av källskatt stred mot moder-/dotterbolagsdirektivet. Domstolen förklarade i målet att medlemsstaterna vid bedömning av om en transaktion utgör ett rent konstlat upplägg inte får tillämpa allmänna kriterier, utan i stället måste göra en individuell prövning av transaktionen i dess helhet.<sup>271</sup> Vidare framhöll domstolen att den omständigheten att ett utländskt moderbolags enda intäktsbringande verksamhet består i kapitalförvaltning av sina dotterbolags tillgångar inte i sig kan utgöra grund för att anse upplägget som rent konstlat.<sup>272</sup>

#### 5.4.4 De danska Beneficial Ownership-målen

År 2019 meddelade EU-domstolen dom i de förenade målen C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark*, även kallade de danska beneficial ownership-målen (engelska *the Danish Beneficial Ownership Cases*). Domstolen bestod av den stora avdelningen med 13 ledamöter. Innan domen behandlas görs en kortare redogörelse för omständigheterna i respektive mål.

T Danmark gällde fem riskkapitalfonder som under år 2005 bildade en koncern bestående av flera bolag, av vilka inget hade hemvist i EU eller i en stat med vilken Danmark ingått skatteavtal. År 2010 förvärvade ett av bolagen i koncernen, N Luxembourg 2, flera aktier i det danska bolaget T Danmark, vilket gjorde att Luxembourg 2 ägde mer än hälften av aktierna i T Danmark. Efter förvärvet avsåg T Danmark att lämna utdelning till bolaget hemmahörande i Luxemburg, som i sin tur avsåg att vidareförmedla utdelningen till sitt moderbolag. En av frågorna som uppkom i den nationella domstolen var huruvida utdelning skulle undantas källskatt i det aktuella fallet.<sup>273</sup>

Det andra målet avsåg en internationell koncern som ägdes av ett moderbolag med skatterättslig hemvist i USA (Y USA). I koncernen ingick det danska

---

<sup>270</sup> C-504/15 och C-613/16 *Deister Holding AG* och *Juhler Holding A/S* p. 14.

<sup>271</sup> C-504/15 och C-613/16 *Deister Holding AG* och *Juhler Holding A/S* p. 62, se även där angiven praxis.

<sup>272</sup> C-504/15 och C-613/16 *Deister Holding AG* och *Juhler Holding A/S* p. 74.

<sup>273</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark* och *Y Denmark* p. 37–47.

bolaget Y Denmark, som utgjorde moderbolaget för den europeiska delen av koncernen. Y Denmark, och således den europeiska koncernen, ägdes inte direkt av det amerikanska bolaget utan av ett mellanliggande bolag i Bermuda (Y Bermuda). År 2005 beslutade Y USA att det skulle göra en vinsthemtagning från den internationella verksamheten. För detta genomfördes en omstrukturering, genom vilken Y Bermuda bildade ett cypriotiskt holdingbolag (Y Cyprus), som därefter förvärvade Y Denmark, vilket finansierades genom ett skuldebrev. Kort efter omstruktureringen beslutade Y Denmark att lämna utdelning till det cypriotiska holdingbolaget, som i sin tur vidareförmedlade utdelningen till det amerikanska moderbolaget genom det mellanliggande bolaget i Bermuda. I likhet med T Danmark aktualiserades frågan om utdelningen skulle undantas källskatt i Danmark.<sup>274</sup>

Den danska skattemyndigheten beslutade i båda fallen att ta ut källskatt på betalningarna i strid med bestämmelserna om skattefrihet enligt moder-/dotterbolagsdirektivet och ränte-/royaltydirektivet. I den nationella domstolen hade den danska skattemyndigheten anfört att de bolag som hade hemvist i andra medlemsstater och hade mottagit betalningarna inte var de som i själva verket hade rätt till betalningarna. I stället utgjorde bolagen transitbolag som hade upprättats i syfte att slussa vidare pengar skattefritt till de verkliga mottagarna av betalningarna.<sup>275</sup>

I målet ombads EU-domstolen yttra sig om huruvida förmånerna enligt direktiven kunde nekas med hänvisning till att det var fråga om rättsmissbruk. EU-domstolen konstaterade att principen om förbud mot rättsmissbruk utgör en allmän princip inom unionsrätten som skattskyldiga måste följa.<sup>276</sup> Domstolen konstaterade också att detta innebär att medlemsstaterna inte får tillämpa förmånliga bestämmelser om ”de inte åberopas i syfte att uppnå bestämmelsernas ändamål, utan i stället i syfte att åtnjuta en förmån”.<sup>277</sup> Detta gäller oberoende av om en sådan bestämmelse har införts i nationell rätt eller följer av ett skatteavtal.<sup>278</sup>

I nästa led gick EU-domstolen vidare och redogjorde för vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att missbruk ska föreligga och hur prövningen ska göras.<sup>279</sup> I målet konstaterade domstolen bland annat att ett bolag som etablerats i syfte att undvika beskattning av utdelning är ett exempel på ett arrangemang som kan omfattas av skatteflyktsbestämmelsen. Domstolen fortsatte därefter med att förklara att det som talar för att arrangemanget inte är genuint är den

---

<sup>274</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 49–58.

<sup>275</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 59.

<sup>276</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 70–71.

<sup>277</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 72.

<sup>278</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 95.

<sup>279</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Denmark* p. 97–114.

omständigheten att ett bolag inte bedriver någon ekonomisk aktivitet, utan i praktiken endast fungerar som ett ”transitbolag” (engelska *conduit entity*).<sup>280</sup> För att avgöra om ett bolag är ett transitbolag måste samtliga omständigheter i det enskilda fallet beaktas, exempelvis företagets ledning, balansräkning, kostnader, personal, utrustning och verksamhetslokal.<sup>281</sup> Domstolen gav även exempel på andra omständigheter som kan utgöra indicier vid den hänskjutande domstolens prövning av det ifrågavarande arrangemangets genuinitet. Några av dessa omständigheter var följande:

- att utdelning som mottagits av ett bolag i sin helhet eller nästan i sin helhet vidareförmedlas kort tid efter det att utdelningen mottagits,<sup>282</sup>
- att bolag som möjliggör det finansiella flödet redovisar en obetydlig beskattningsbar inkomst,<sup>283</sup>
- att utdelning som mottagits skickas vidare till ett tredje bolag som inte uppfyller villkoren i moder-/dotterbolagsdirektivet,<sup>284</sup>
- att bolag som mottar utdelning skattefritt har en inskränkt förfoganderätt över vinstmedlen.<sup>285</sup>

Domstolen förtydligade därefter att flera av dessa indicier tillsammans kan utgöra bevis för att ett arrangemang saknar giltiga kommersiella skäl.<sup>286</sup> Slutligen uttalade EU-domstolen beträffande bevisbördan att det ankommer på de nationella skattemyndigheterna att lägga fram bevis för att ett arrangemang saknar kommersiella skäl i det fall ett bolag nekas befrielse från källskatt.<sup>287</sup>

Genom domen konkretiserar EU-domstolen vilka omständigheter som indikerar att ett arrangemang saknar kommersiella skäl. Gemensamt för samtliga omständigheter är att de används för att fastställa om ett bolag har tillräcklig substans eller är att betrakta som ett transitbolag. Enligt Rosenholm är avgörandet välkomnat eftersom det ger de nationella domstolarna vägledning för framtida bedömningar av ett bolags genuinitet.<sup>288</sup> Samtidigt kritiserar Rosenholm den tolkningsmetodik som EU-domstolen har använt, eftersom bedömningen är centrerad kring mottagaren av utdelningen, och om denne utgör ett transitbolag. Enligt Rosenholm borde bedömningen utvidgas till att beakta

---

<sup>280</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Danmark* p. 100.

<sup>281</sup> Se C-116/16 och C-117/16 *T Danmark och Y Danmark* p. 104.

<sup>282</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 101.

<sup>283</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 103.

<sup>284</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 103.

<sup>285</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 105.

<sup>286</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 114.

<sup>287</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 117.

<sup>288</sup> Se Rosenholm (2020b) s. 434.

hela koncernstrukturen, annars föreligger en risk att många mellanliggande bolag, även de som upprättas och används av kommersiella skäl, kommer att ses som icke-genuina arrangemang.<sup>289</sup>

Rosenholms iakttagelse gällande EU-domstolens tolkningsmodell i de danska Beneficial Ownership-målen väcker frågan om domstolen därmed frångått tidigare praxis. I Deister och Juhler uttalade domstolen, i olikhet med nuvarande dom, att prövningen av om ett arrangemang är att anse som rent konstlat ska göras med utgångspunkt i koncernens struktur, vilket jag tolkar som att en genomsyn av hela ägarkedjan ska göras. I anknytning till detta framhöll domstolen att det förhållande att ett bolag ägs indirekt av någon annan inte kan föranleda att ett upplägg betraktas som rent konstlat.<sup>290</sup> Detta står i motpol till domstolens uttalande i de danska målen, varför rättsläget i denna del får anses oklart. Samtidigt kan det argumenteras för att domstolens tolkning i de danska målen får anses spegla gällande rätt, bland annat eftersom målet avgjorts i den stora avdelningen.<sup>291</sup>

Slutligen bör domstolens ställningstagande beträffande den allmänna principen om förbud mot rättsmissbruk lyftas. I avgörandet förtydligade domstolen att principen har självständiga rättsverkningar.<sup>292</sup> Uttalandet är principiellt viktigt, eftersom domstolen vidare uttalade att principen är tillämplig även när det saknas nationellt lagstöd. Exempel på när nationellt lagstöd saknas är när en direktivkonform tolkning inte inryms i en nationell bestämmelses ordalydelse (*contra legem*). Slutligen framhöll domstolen att detta perspektiv inte står strider mot principen om rättssäkerhet.<sup>293</sup>

## 5.5 ATAD 3

### 5.5.1 Inledning

Den 22 december 2021 presenterade kommissionen ett förslag till ett direktiv avsett att förhindra missbruk av företag utan substans för skatteändamål.<sup>294</sup> Direktivet, som även går under benämning ATAD 3 eller *Unshell direktivet*, skulle bland annat fungera som ett komplement till existerande skatteflyktsbestämmelser i andra EU-direktiv, såsom till exempel moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>295</sup> Direktivet ansågs påkallat med anledning av att förekomsten av

---

<sup>289</sup> Se Rosenholm (2020b) s. 435–437.

<sup>290</sup> Se avsnitt 4.4.3.

<sup>291</sup> Jfr. Bernitz och Kjellgren (2018) s. 191.

<sup>292</sup> Se C-116/16 *T Danmark* och C-117/16 *Y Danmark* p. 86.

<sup>293</sup> Jfr. Fritz (2020) s. 363.

<sup>294</sup> Förslag till rådets direktiv 2011/16/EU av den 18 maj 2021 om fastställande av regler för att förhindra missbruk av företag utan substans för skatteändamål och om ändring av direktiv (hädanefter förslag till direktiv).

<sup>295</sup> Se Dukemedjian & Bénézet (2022) avsnitt 1.

särskilda upplägg, där företag utan tillräcklig substans bildas i syfte att erhålla skattefördelar, blivit ett vanligt förekommande problem.<sup>296</sup>

### 5.5.2 Direktivets syfte och struktur

Direktivet är avsett att hjälpa EU:s medlemsländer bekämpa och förhindra nyttjandet av skalbolag (engelska *shell companies*), genom att fungera som ett redskap för att identifiera skalbolag.<sup>297</sup> För att lyckas med detta tillhandahåller ATAD 3 ett ”substanstest” som är utformat som en trestegsprocess.<sup>298</sup> I det första steget görs ett test, även kallat ”Gateway”-testet. Genom testet görs en åtskillnad mellan å ena sidan lågriskföretag och å andra sidan högriskföretag. Det är enbart de företag som uppfyller samtliga nedan tre kriterier som betraktas som högriskföretag:<sup>299</sup>

1. Mer än 75 procent av företagets intäkter under de två senaste beskattningsåren är passiva inkomster (räntor, royalties, utdelning etc.).
2. Företaget bedriver gränsöverskridande verksamhet genom antingen,
  - a. mer än 60 procent av det bokförda värdet på företagets tillgångar (fast och lös egendom) är placerad utanför företagets hemvist under de två senaste beskattningsåren, eller
  - b. minst 60 procent av företagets passiva inkomster intjänas eller betalas ut genom gränsöverskridande transaktioner.

Företag som betraktas som högriskföretag omfattas av en rapporteringsskyldighet som kommer till uttryck i artikel 7, vilket kan beskrivas som kärnan av substanstest. Av artikeln framgår att högriskföretag årligen ska inkludera vissa uppgifter rörande dess verksamhet i sin skattedeklaration. Kännetecknade för de uppgifter som omfattas av rapporteringsskyldigheten är att de normalt sett finns tillgängliga hos företag som bedriver en faktisk ekonomisk verksamhet. Några av de uppgifter som efterfrågas är exempelvis information om företagets lokaler, personal och styrelseledamot. Ett företag som inte kan bevisa förekomsten av vissa nödvändiga element i sin verksamhet, eller förklara avsaknaden av dessa, bedöms sakna minimal substans och presumeras därmed vara ett skalbolag enligt direktivets mening.<sup>300</sup>

---

<sup>296</sup> Se Jankowski (2026) avsnitt 1.

<sup>297</sup> Med skalbolag avses bolag som inte bedriver någon faktiskt ekonomisk verksamhet, se förslag till direktiv s. 2.

<sup>298</sup> Se Förslag till direktiv s. 9.

<sup>299</sup> Se art. 6 i förslag till direktiv (på s. 25).

<sup>300</sup> Se art. 7 i förslag till direktiv (på s. 28 f.); se även s. 10 i förslag till direktiv.

I det tredje och slutliga steget ges ett företag som presumeras vara skalbolag en möjlighet att motbevisa antagandet. Efter att företaget lagt fram bevisning är det upp till den nationella skattemyndigheten att avgöra om företaget fortfarande ska betraktas som ett skalbolag och således omfattas av direktivet.<sup>301</sup>

Den skatterättsliga konsekvensen som följer av att ett bolag anses vara ett skalbolag är att bolaget nekats alla fördelar som uppnåtts, eller hade kunnat uppnås, genom direktiv och dubbelbeskattningsavtal.<sup>302</sup>

### 5.5.3 Substans enligt ATAD 3

Av ovanstående framgår att ATAD 3 uppställer ett minimumkrav på substans för att ett bolag inte ska betraktas som ett skalbolag. Kraven som uppställs i direktivet påminner om de faktorer som EU-domstolen uttryckt ska beaktas i bedömningen huruvida ett bolag bedriver kommersiell verksamhet.<sup>303</sup> Följaktligen verkar kommissionen genom ATAD 3 ha utkristalliserat de indikatorer som vuxit fram i EU-domstolens rättspraxis.<sup>304</sup> Indikatorer på bristande substans enligt ATAD 3 kan sammanfattas på följande sätt:<sup>305</sup>

- Merparten av bolagets intäkter består av passiva inkomster (såsom till exempel utdelning, räntor och royalty).
- Bolaget saknar egen personal och tillgångar samt övriga verksamhetskostnader.<sup>306</sup>
- Bolaget saknar fysisk etablering/närvaro i hemviststaten.
- Bolagets styrelse och ledning saknar verklig anknytning till hemviststaten.
- Bolaget hanterar betydande ekonomiska värden trots att dess organisatoriska struktur är begränsad.
- Bolaget har i praktiken inte någon riktig beslutandemakt.

## 5.6 Sammanfattande slutsatser

---

<sup>301</sup> Se art. 9 i förslag till direktiv (på s. 29 f.); se även s. 10 f. i förslag till direktiv.

<sup>302</sup> Se art. 11 i förslag till direktiv (på s. 30); se även s. 12 ff. i förslag till direktiv.

<sup>303</sup> Se avsnitt 5.4.

<sup>304</sup> Se Jankowski (2026) avsnitt 5.

<sup>305</sup> Se förslag till direktiv.

<sup>306</sup> I den engelska versionen av direktivförslaget och i litteratur kallar man detta för ”outsourcing”, jfr. t.ex. Jankowski (2026) avsnitt 2.

Avsikten med detta avsnitt har varit att systematisera och analysera EU-rätt i syfte att fastställa hur den generella missbruksklausulen i moder-/dotterbolagsdirektivet ska förstås och vilka omständigheter som medför att bestämmelsen är tillämplig. Detta har ansetts nödvändigt eftersom den svenska skatteflyktsbestämmelsen i KupL, sedan antagandet av ändringsdirektivet år 2015, har en direkt koppling till unionsrätten, varför bestämmelsen måste tolkas direktivkonformt. I detta avsnitt sammanfattas några av de viktigaste slutsatserna avseende missbruksregeln och dess tillämpningsområde.

Av missbruksklausulens ordalydelse framgår att fyra rekvisit måste vara uppfyllda för att bestämmelsen ska vara tillämplig; (1) ett arrangemang (eller en uppsättning av arrangemang) (2) ska ha införts av det huvudsakliga syftet att uppnå en skattefördel, och som (3) strider mot såväl målet som syftet med direktivet samt (4) inte är genuint.

När det gäller vad som avses med ett ”arrangemang” har det i doktrin anförts att begreppet är att betrakta som ett paraplybegrepp och därför ska tolkas brett, varför detta rekvisit sällan orsakar några problem i praktiken.<sup>307</sup> Denna uppfattning vinner stöd av EU-domstolens praxis, eftersom det av denna framgår att domstolen sällan gör någon bedömning huruvida ett upplägg utgör ett arrangemang enligt direktivets mening.<sup>308</sup>

Att missbruksbestämmelsen består av fyra rekvisit innebär emellertid inte att prövningen ska göras i fyra steg. Min utgångspunkt är i stället att EU-domstolen gör prövningen i två steg: dels (1) huruvida det föreligger ett icke-genuint arrangemang, dels (2) huruvida arrangemanget har införts med det huvudsakliga syftet att erhålla skattefördel.<sup>309</sup> Det sistnämnda huvudsaklighetskriteriet innebär att det inte är tillräckligt att ett arrangemang har upprättats av andra syften än skattemässiga. I stället krävs att skattefördelen utgör det huvudsakliga syftet för att rekvisitet ska vara uppfyllt.<sup>310</sup>

Beträffande bedömningen om ett arrangemangs genuinitet kan begränsad ledning hämtas från moder-/dotterbolagsdirektivet, eftersom det endast framgår att ett arrangemang ska betraktas som icke-genuint såtillvida det inte införts av ”giltiga kommersiella skäl”. Vad som avses med giltiga kommersiella skäl, och således ett icke-genuint arrangemang, har därför överlåtits åt rättstillämparen att utveckla.<sup>311</sup> Den närmare innebörden har i synnerhet klargjorts *Beneficial Ownership*-målen. I domen presenterade EU-domstolen för första gången en omfattande lista över indicier som talar för att ett bolag inte

---

<sup>307</sup> Se avsnitt 5.3.1.1.

<sup>308</sup> Jfr. avsnitt 5.3.1.6.

<sup>309</sup> Jfr. avsnitt 5.3.1.6.

<sup>310</sup> Se avsnitt 5.3.1.2.

<sup>311</sup> Se avsnitt 5.3.1.4.

upprättats av giltiga kommersiella skäl.<sup>312</sup> Dessa kriterier har senare kommit att ytterligare förtydligas och utvecklas i ATAD 3. Här kan avsaknaden av egna tillgångar och personal lyftas fram som omständigheter som tyder på att ett bolag inte bedriver någon faktiskt ekonomisk aktivitet.<sup>313</sup>

En intressant reflektion i sammanhanget är att den generella missbruksklausulens tillämpningsområde konkretiserats genom rättstillämpningen, där EU-domstolen fyllt begreppet ”icke-genuint arrangemang” med innehåll genom olika indicier. En konsekvens av detta är ökad förutsebarhet. Samtidigt är frågan om inte denna utveckling riskerar att urholka bestämmelsens karaktär av generalklausul, eftersom bedömningen av ett arrangemangs genuinitet i praktiken görs med utgångspunkt i en checklista av substanskriterier. Domstolen har dock genom *Nordcurrent*-domen förtydligat att bestämmelsen inte är begränsad till specifika kringgåendesituationer såsom användandet av transitbolag.

Vidare har det i praxis klargjorts att bedömningen huruvida ett arrangemang är genuint ska göras med utgångspunkt i samtliga omständigheter i det enskilda fallet. I EU-domstolens praxis kan dock noteras att det utvecklats två synsätt beträffande vilka omständigheter som ska beaktas. I *Deister* och *Holding* beaktade domstolen hela koncernstrukturen, trots att det endast var ett bolag i strukturen som potentiellt utgjorde ett icke-genuint arrangemang.<sup>314</sup> I nyare avgöranden verkar domstolen frångått den här metodiken, och i stället uteslutande tagit hänsyn till mottagaren av utdelningen i sin bedömning.<sup>315</sup> Följaktligen kan rättsläget i denna del ses som oklart. Flera förtydligande avseende detta från EU-domstolen vore därför eftersträvansvärt.

Ett för rättsbildningen viktigt avgörande var *Nordcurrent*-domen. Utöver vad som ovan nämnts, förtydligade domstolen att bedömningen av ett arrangemangs genuinitet är dynamisk, innebärande att den inte får begränsas i tid. Genom avgörandet belyste domstolen även att prövningen av ett arrangemangs genuinitet och dess syfte ska göras som en sammanhängande prövning. Av detta kan slutsatsen dras att missbruksbestämmelsen inte är tillämplig såtillvida det inte finns ett påvisbart samband mellan å ena sidan det icke-genuina arrangemanget, och å andra sidan syftet att uppnå en skattefördel.

För att missbruksbestämmelsen ska vara tillämplig i det enskilda fallet krävs som nämnts även att regeln uppfyller proportionalitetstestet. I ingressen till ändringsdirektivet har detta uttryckts som att tillämpningen av regeln ska vara

---

<sup>312</sup> Se avsnitt 5.4.4.

<sup>313</sup> Jfr. avsnitt 5.5.3.

<sup>314</sup> Se avsnitt 5.4.3.

<sup>315</sup> Jfr. avsnitt 5.4.4.

nödvändig, vilket innebär att medlemsstater endast ska neka förmånerna för ett arrangemang i den utsträckning det är nödvändigt.<sup>316</sup>

Sammantaget kan flera slutsatser dras om tillämpningsområdet för art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. Först och främst framgår det att missbruksbestämmelsen i praktiken endast är tillämplig i de fall ett icke-genuint arrangemang upprättats med det huvudsakliga syftet att uppnå en skattefördel. Vad gäller arrangemangets genuinitet kan man dra den tentativa slutsatsen att prövningen i praktiken kokar ner till om bolaget kan uppvisa tillräcklig substans i ljuset av de indikatorer som mejslats ut genom EU-domstolens praxis. För det andra har bestämmelsen ett vidsträckt tillämpningsområde, vilket framgår dels av förståelsen av begreppet ”arrangemang”, dels av EU-domstolens uttalande rörande bestämmelsens räckvidd i *Nordcurrent*-domen.

---

<sup>316</sup> Se avsnitt 5.3.1.5.

## 6 Avslutande analys

### 6.1 Inledning

Med stöd i framställnings tidigare delar presenteras i följande kapitel en jämförelse av tillämpningsområdet mellan den svenska bulvanregeln och missbruksbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet i syfte att besvara uppsatsens första frågeställning: *i vilken utsträckning sammanfaller tillämpningsområdet för bulvanregeln med motsvarande anti-missbruksregel i EUrätten?*

### 6.2 Jämförande analys

Inledningsvis kan det konstateras att såväl bulvanregeln som anti-missbruksbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet har samma övergripande syfte: att förhindra skatteflykt. Detta gemensamma syfte återspeglas i rättsföljden, eftersom båda bestämmelserna föreskriver att en skatteförmån ska nekast vid missbruk.<sup>317</sup>

Sett enbart till lagtexten synes bulvanregeln ha ett inskränkt tillämpningsområde, då bestämmelsen är tillämplig i specifika fall, nämligen om någon innehar aktier ”under sådana förhållanden att annan därigenom bereds obehörig förmån”.<sup>318</sup> I äldre förarbetsuttalanden verkar lagstiftaren dock ha försökt utvidga tillämpningsområdet, genom att uttryckligen ange att bestämmelsen bör kunna tillämpas även på holdingbolag. Samma trend kan utläsas ur nyare förarbetsuttalanden. Framför allt i förarbetena från 90-talet kan man notera att lagstiftaren försökt tydliggöra att bulvanregeln inte enbart är tillämplig på aktierelaterade transaktioner, utan även andra kringgåendesituationer.<sup>319</sup> Vad som däremot komplicerar rättsläget är att lagstiftaren paradoxalt med detta uttalat följande:

”... det knappast går att föreställa sig något annat sätt att kringgå skyldigheten att betala kupongskatt än att någon (bulvanen) vid utdelningstillfället håller aktier åt den person som skulle ha varit skattskyldig om kringgåendet inte hade genomförts”.<sup>320</sup>

---

<sup>317</sup> I sammanhanget kan förtydligas att det finns en viss skillnad beträffande bestämmelsernas rättsföljd, eftersom bulvanregeln beskattar bulvanen i stället för den som hade varit skattskyldig om kringgåendet inte ägt rum. Bulvanregeln uppfyller dock fortfarande det huvudsakliga kravet som uppställs i direktivet, nämligen att en förmån ska vägras i missbrukssituationer.

<sup>318</sup> Se 4 § 3 st KupL.

<sup>319</sup> Se avsnitt 4.2.

<sup>320</sup> Se prop. 2015/16:14 s. 33.

Sammantaget framstår lagstiftarens intentioner som svårförenliga. Å ena sidan är det uppenbart att lagstiftaren velat utvidga bulvanregelns tillämpningsområde till att omfatta annat än rena bulvanfall. Å andra sidan antyder ovanstående uttalande motsatsvis, det vill säga att regeln i praktiken är begränsad till klassiska bulvanfall.

Vad som bidrar till att tillämpningsområdet är osäkert är avsaknaden av prejudikat. Det rättskällematerial som finns att tillgå består av ett fåtal kammarrättsavgöranden och två förhandsavgöranden från Skatterättsnämnden, varför det finns skäl behandla materialet med försiktighet. Bland de kammarrättsavgöranden som finns, så har bulvanregeln bara tillämpats med framgång i ett av dessa mål. I målet konstaterade Kammarrätten att ett aktielån hade företagits med det huvudsakliga syftet att undvika kupongskatt. Det nyss nämnda talar för att bulvanregeln, trots vad som uttalats i förarbetena, framför allt är tillämplig på kringgåendetransaktioner som har sin grund i aktieinnehav.<sup>321</sup>

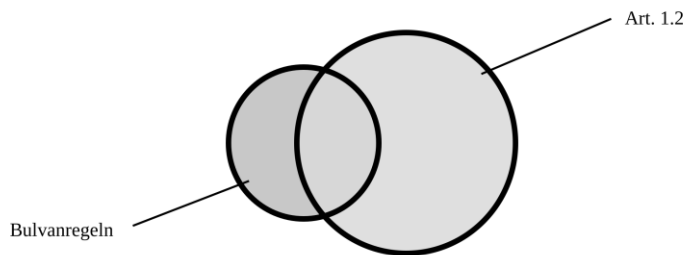
Om man enbart tar hänsyn till ordalydelsen av art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet är det uppenbart att bestämmelsen är uppbyggd på ett annat sätt än bulvanregeln. Bestämmelsen innefattar fler bedömningsled och är uppbyggd kring begreppet ”arrangemang”, som enligt EU-rätt ska förstås i bred kontext.<sup>322</sup> Till skillnad från bulvanregeln, är således art 1.2. moder-/dotterbolagsdirektivet inte begränsad till en specifik situation utan generell till sin utformning. Avgörande för om anti-missbruksbestämmelsen är tillämplig är huruvida ett arrangemang har upprättats av giltiga kommersiella skäl. Denna strukturella skillnad vad gäller reglernas utformning är, enligt min mening, betydelsefull, eftersom det av den här anledning blir tydligt att bulvanregeln är snävare till sin ordalydelse.<sup>323</sup> En tentativ slutsats är därför att reglerna, vid en bokstavstrogen tolkning, inte har samma tillämpningsområde.

---

<sup>321</sup> Se avsnitt 4.3.1.

<sup>322</sup> Se avsnitt 5.3.1.1.

<sup>323</sup> Anmärkningsvärt i sammanhanget är att regeringen kom fram till en liknande slutsats i 2015 års utredningen, men valde att lämna bulvanregeln i KupL oförändrad, se avsnitt 4.1.



**Figur 2 – Bulvanregeln och art 1.2 vid en första jämförelse**

*Figuren illustrerar förhållandet mellan tillämpningsområdet för bulvanregeln och art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. Eftersom bulvanregeln utifrån dess ordalydelse endast omfattar kringgåendesituationer som skett genom aktielån, är överlappningen mellan reglernas tillämpningsområde relativt liten. Figuren illustreras även att art. 1.2 har ett större tillämpningsområde vid beaktande av bestämmelsernas ordalydelse. (Egen bild)<sup>324</sup>*

En central aspekt för art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet är den genuinitetsprövning som följer av rekvisitet ”giltiga kommersiella skäl”. Vad som avses med rekvisitet har i synnerhet tydliggjorts i de danska Beneficial Ownership-målen. I målen konstaterade domstolen att utnyttjandet av mellanliggande bolag med syftet att omvandla en annars skattepliktig utdelning till skattefri är ett typexempel på en situation när ett arrangemang saknar giltiga kommersiella skäl. I samma mål lade även domstolen fram kriterier som indikerar att ett bolag saknar verklig substans och således är att betrakta som ett så kallat conduitbolag.<sup>325</sup> Om nyss nämnda kringgåendesituation omfattas av bulvanregelns tillämpningsområde är tveksamt, framför allt vid en strikt tolkning av bulvanregelns ordalydelse. Jag har svårt att se hur de kriterier som utkristalliserats i unionsrättens rättspraxis ska läsas in i bulvanregelns rekvisit. Det här skulle därför innebära att moderna kringgåendesituationer, som bygger på exempelvis holdingbolagsstrukturer, i praktiken faller utanför bulvanregelns tillämpningsområde.

<sup>324</sup> Bilden har framställts med hjälp av Chat GPT, 11 april 2026, [chatgpt.com](https://chatgpt.com).

<sup>325</sup> ATAD 3, som numera är ett nerlagt direktiv, bygger i många avseende vidare på de kriterier som fastslagits i de danska Beneficial Ownership-målen. För ytterligare förståelse av vad som avses med ett conduitbolag, eller skalbolag i ATAD 3:s mening, torde ledning därför kunna hämtas från direktivet.

Samtidigt bör det uppmärksammas att två förhandsavgöranden från Skatterättsnämnden pekar i en annan riktning än den nyss gjorda tentativa slutsatsen. I dnr 36-16/D var frågan om bulvanregeln var tillämplig på arrangemang som involverade ett holdingbolag på Malta. Skatterättsnämnden kom i sin bedömning fram till ett nekande svar. Förhandsbeskedet överklagades senare till HFD. Det intressanta i sammanhanget är emellertid inte att avgörandet överklagades, utan ett uttalande som domstolen gjorde i målet, nämligen att omständigheterna i målet var sådana att situationen ”i och för sig kan omfattas av bulvanregeln”.<sup>326</sup> Även om målet inte avgjordes i sak synes den svenska rättstillämparen öppna upp dörren för att bulvanregeln ska tolkas brett och därmed inte heller begränsas till traditionella bulvanfall.

Den här utvecklingen kan även skönjas i senare rättstillämpning. I Skatterättsnämndens förhandsbesked 64-17/D, som rörde ett incitamentsprogram, kom nämnden fram till slutsatsen att bulvanregeln inte var tillämplig. Skatterättsnämndens avgörande är dock fortfarande belysande. Nämnden valde nämligen att pröva om bulvanregeln var tillämplig utifrån transaktionens huvudsakliga syfte, i stället för att avvisa frågan redan därför att det rörde sig om ett incitamentsprogram. Detta pekar på att rättstillämparen inte anser att bulvanregeln är strikt begränsad till klassiska bulvansituationer, utan att även andra kringgående transaktioner omfattas av bestämmelsen.<sup>327</sup> Detta synsätt kommer till uttryck i det nyaste avgörandet som rör bulvanregeln – Black Arrow-fallet. I målet påfördes ett holdingbolag kupongskatt med tillämplig av bulvanregeln, eftersom det cypriotiska bolaget som var mottagare av utdelning bedömdes vara ett conduitbolag. Inte heller i detta fall var det frågan om ett traditionellt bulvanförhållande. Sammantaget talar detta för att bulvanregeln i praktiken har ett vidsträckt tillämpningsområde.<sup>328</sup>

Även Black Arrow tyder på att rättstillämparen är av uppfattningen att mer än rena bulvanfall omfattas av bulvanregeln. I målet ansåg förvaltningsrätten att bulvanregeln var tillämplig, eftersom bolaget i fråga saknade både personal och verksamhetslokal samt att dess enda intäktsbringande verksamhet utgjordes av kapitalförvaltning. Omständigheterna i målet påvisar flera likheter med de i danska Beneficial Ownership-målen. Även om domstolen aldrig uttryckligen hänvisade till de danska målen, är min uppfattning att domstolen tillämpat en direktivkonform tolkning av bulvanregeln. Domen illustrerar därför att bulvanregelns ordalydelse kan tänjas avsevärt i praktiken.<sup>329</sup>

Vad gäller tillämpningsområdet för art 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet är detta emellertid inte endast begränsat till conduitbolag. Det framgår av EU-

---

<sup>326</sup> Se avsnitt 4.3.3.

<sup>327</sup> Se avsnitt 4.3.4.

<sup>328</sup> Se avsnitt 4.3.5.

<sup>329</sup> Vilka rättssäkerhetsproblem som detta ger upphov till diskuteras nedan i avsnitt 6.3.

domstolens avgörande *Nordcurrent Group*, där domstolen har fastslagit att missbruksklausulen inte uteslutande är tillämplig på conduitbolag, utan även andra typer av skatteundandragande. Conduitbolag utgör i stället endast ett exempel på en situation där missbruk kan föreligga.<sup>330</sup>

Detta innebär att art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet kan aktualiseras även i situationer där ett bolag som mottar utdelning bedriver en genuin affärsverksamhet. Exempelvis görs det i punkt 8 i ingressen till ändringsdirektivet en åtskillnad mellan å ena sidan ett bolag och deras verksamhet, och å andra sidan allokeringen av aktier. Med andra ord kan ett bolag bedriva en faktisk ekonomisk verksamhet, samtidigt som ett av bolagets aktieinnehav inte är genuint. Utslagsgivande i detta fall är huruvida det finns en koppling mellan bolaget och dess aktieinnehav. Om aktier överförs till ett bolag utan att dessa har någon genuin koppling till bolagets affärsverksamhet, utgör detta ett starkt indicium på att aktierna placerats i bolaget i syfte att erhålla de förmåner som följer av moder-/dotterbolagsdirektivet.<sup>331</sup>

Vad som är intressant i sammanhanget är att det inte enbart är kortfristiga aktieinnehav, utan även långfristiga aktieinnehav, som torde omfattas av anti-missbruksbestämmelsen. Det här kan implicit utläsas ur EU-domstolens uttalanden i *Nordcurrent Group*, där domstolen uttalat att prövningen av ett arrangemangs genuinitet inte får begränsas till en viss tidpunkt, exempelvis tidpunkten för ett arrangemangs tillkomst eller till tidpunkten för utdelning. Av detta följer således att även varaktiga aktieinnehav kan komma att betraktas som icke-genuina vid en senare tidpunkt. Frågan inställer sig därmed om långsiktiga aktieinnehav även omfattas av bulvanregeln. I likhet med tidigare konstaterande avseende användandet av conduitbolag, råder det tveksamhet kring om den aktuella situationen fullt ut omfattas av bulvanregelns tillämpningsområde. Av svensk praxis framgår att bulvanregeln förvisso omfattar kortfristiga aktieinnehav där aktier överläts i nära anslutning till utdelningstillfället. Det förhåller sig annorlunda i nuvarande exempel eftersom det rör sig om långfristiga aktieinnehav i bolag som bedriver genuin verksamhet. Enligt min mening är bulvanregelns ordalydelse inte anpassad för att omfatta den här typen av kringgåendesituationer.

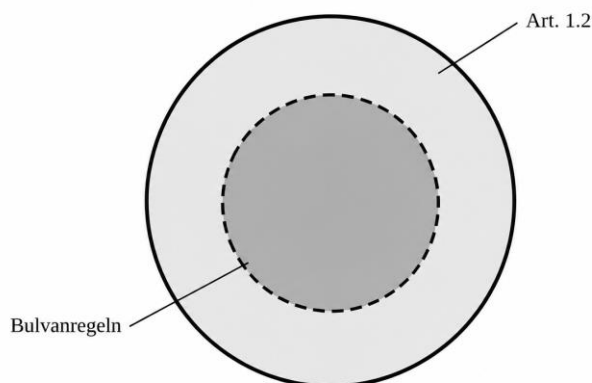
Vid en sammantagen bedömning framstår det som att tillämpningsområdet för art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet är mer vidsträckt än det för bulvanregeln i KupL. Mot denna bakgrund finns det starka skäl att ifrågasätta om bulvanregeln, läst enbart utifrån svensk intern rätt, träffar samma typer av situationer som anti-missbruksklausulen. För svenskt vidkommande synes lösningen ha varit att bulvanregeln ska tolkas direktivkonformt, innebärande att

---

<sup>330</sup> Se avsnitt 5.3.2.1.

<sup>331</sup> Jfr avsnitt 5.2.

bulvanregeln ges ett mer vidsträckt tillämpningsområde än vad som följer av svensk intern rätt. Detta har uttryckligen framhållits i såväl förarbeten som i rättspraxis. Rättsläget kan illustreras på följande sätt:



Figur 3 – Bulvanregeln och art 1.2 vid en närmare jämförelse

Figuren illustrerar att bulvanregelns tillämpningsområde i praktiken överensstämmer med art. 1.2, eftersom rättstillämparen tolkar bulvanregeln direktivkonformt. Samtidigt markerar den streckade cirkeln att en sådan tolkning innebär att bestämmelsens ordalydelse töjs ut. Att bulvanregelns tillämpningsområde inte fullt överensstämmer med art. 1.2 markerar att det finns en gräns för hur långt en direktivkonform tolkning kan drivas. (Egen bild)<sup>332</sup>

### 6.3 Bulvanregeln ur ett rättssäkerhetsperspektiv

Utifrån ovan konstaterande, framstår det som uppenbart att bulvanregeln måste tolkas direktivkonformt för att regeln ska fånga samma situationer som art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. Medlemsstater har som tidigare nämnts en skyldighet att tolka nationell rätt i ljuset av gemenskapsrätten. Denna tolkningsskyldighet är emellertid inte villkorlös, utan begränsas av den nationella rättens ordalydelse och av de rättssäkerhetskrav som gör sig gällande på skatterättens område.<sup>333</sup> En relevant fråga som inställer sig med anledning av detta är hur långt den EU-konforma tolkningen kan drivas för att läka en vag bestämmelse. I det följande ska därför uppsatsens andra och sista fråga besvaras: *är rättsläget tillfredsställande ur ett rättssäkerhetsperspektiv, eller finns det skäl att göra en förändring?*

Bulvanregelns tillämpningsområde har varit oklart sedan att bestämmelsen infördes i svensk rätt. Anledningen till detta har varit att regeln innehåller flera vaga och öppna rekvisit, såsom till exempel obehörighetsrekvisitet. Problematiken kring bulvanregelns tillämpningsområde har emellertid förstärkts

<sup>332</sup> Bilden har framställts med hjälp av Chat GPT, 11 april 2026, [chatgpt.com](https://chatgpt.com).

<sup>333</sup> Jfr avsnitt 2.

ytterligare av att regeln sedan år 2015 ska tolkas i ljuset av EU-rätten och därmed art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet. En sådan tolkning är däremot inte gränslös, och i synnerhet inte på skatterättens område där legalitetsprincipen uppställer gränser för tolkning av skattelag.

Som framhållits ovan innebär det nuvarande rättsläget att domstolar och myndigheter måste fylla ut bulvanregelns rekvisit med hjälp av gemenskapsrätten. En sådan ordning innebär förvisso att bestämmelsen tolkas ändamålsenligt. Samtidigt riskerar det faktum att bulvanregeln tillämpas på exempelvis holdingbolagsstrukturer att innebära att bulvanregelns ges en räckvidd som går utöver dess ordalydelse.<sup>334</sup> Utgår man ifrån Hultqvists syn på legalitetsprincipen, så är det uppenbart att en sådan tolkning är oförenlig med legalitetsprincipen.<sup>335</sup> Med hänsyn därtill måste regeln utformas på ett sådant sätt att enskilda i förväg kan bedöma konsekvenserna av sitt handlande.

Mot detta kan invändas att skatteflyktsregler till sin natur måste ha öppna och vaga formuleringar för att kunna uppfylla sitt syfte. En alltför detaljerad lag riskerar att förlora sin effektivitet.<sup>336</sup> Samtidigt innebär detta, enligt min mening, inte att rättssäkerhetskravet helt kan sättas ur spel. Även en skatteflyktslag måste uppfylla vissa grundläggande rättssäkerhetskrav. De rättssäkerhetsproblem som idag följer av bulvanregeln skulle med små medel kunna undvikas i det fall regeln omformuleras utifrån skatteflyktsbestämmelsen i moder-/dotterbolagsdirektivet. Fördelen med en sådan lösning hade varit att såväl rättstillämparen som skattskyldiga hade kunnat luta sig mot en bestämmelse vars rekvisit är väl utmejslade i praxis, vilket hade ökat förutsebarheten.<sup>337</sup>

Bulvanregelns oklara tillämpningsområde medför emellertid inte endast förutsebarhetsproblem för skattskyldiga, utan även tolkningssvårigheter för rättstillämparen. När det är oklart om en skattelag omfattar en viss situation måste rättstillämparen iaktta att försiktighet skattelag inte ska tolkas till enskildas nackdel (latin *in dubio contra fiscum*). Paradoxalt nog kan bulvanregeln vaghet sägas hämma sin egen effektivitet och funktion som skatteflyktsregel, eftersom bestämmelsens oklarhet kan innebära att bestämmelsen inte tillämpas i gränsfall. En ny bestämmelse som bättre stämmer överens med art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet, skulle med andra ord kunna såväl öka rättssäkerheten som effektiviteten.

---

<sup>334</sup> Författaren syftar här på Black Arrow-fallet.

<sup>335</sup> Här kan analogiförbudet nämnas som exempel. Förbudet innebär att lag inte kan tillämpas på situationer som inte uttryckligen omfattas av lagtexten, jfr avsnitt 2.

<sup>336</sup> För en liknade uppfattning, se Rosander s. 83.

<sup>337</sup> Med praxis avser jag här unionsrättens praxis avseende såväl art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet som den allmänna missbruksprincipen.

Att rättssäkerheten inte upprätthålls innebär flertal skadliga effekter. Sett ur exempelvis ett svenskt näringslivsperspektiv kan det minska investeringsviljan i Sverige. Osäkerheten kring bulvanregeln och dess räckvidd gör det svårt för investerare, bolag och andra aktörer att förutse de skattemässiga konsekvenserna av deras handlande. Bulvanregeln oförutsebarhet har i det här avseendet avhållande effekt för investeringsviljan. Detta gäller särskilt i gränsoverskridande koncernstrukturer där påförandet av kupongskatt kan medföra betydande ekonomiska konsekvenser. Särskilt om man härvid beaktar att bulvanregeln har en tioårig preskriptionstid. Att rättsosäkerheten kan få betydande negativa ekonomiska konsekvenser är inte enbart ett teoretiskt resonemang, utan illustreras tydligt av Black Arrow-fallet.

Med hänsyn till vad som framhållits anser jag att rättsläget inte är tillfredsställande. Problemet är inte att bulvanregeln finns, eftersom skatteflyktsbestämmelser är nödvändiga för att upprätthålla ett fungerande beskattningssystem. Problemet är i stället att bulvanregeln förväntas fylla en funktion som den varken är anpassad för, eller som är förenlig med grundläggande krav på rättssäkerhet. Det finns därför skäl att göra en förändring.

Sammanfattningsvis bör den sista frågeställningen besvaras så att rättsläget inte är tillfredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt. Den nuvarande ordningen skapar problem för såväl rättstillämparen som skattskyldiga. En direktivkonform tolkning är förvisso nödvändig för att svensk rätt ska vara i överensstämmelse med EU-rätten. Däremot riskerar en alltför vidsträckt tolkning att stå i strid med legalitetsprincipen och den enskildes krav på förutsebarhet. Även förändring hade även varit påkallad ur effektivitetshänsyn. Det finns därför starka skäl för lagstiftaren att en gång för alla se över och modernisera den uråldriga bulvanregeln.

## 7 Avslutning

I den här uppsatsen har skatteflyktsbestämmelsen i KupL – *bulvanregeln* – studerats. Som ett led i detta har anti-missbruksbestämmelsen i art. 1.2 moder-/dotterbolagsdirektivet undersökts. Studien motiveras ytterst av den ovisshet som råder kring bulvanregelns innebörd och räckvidd. Därtill har studien även motiverats den harmonisering som skett inom unionsrätten på källskattens område, framför allt vad gäller skatteflykt. Det övergripande syftet med uppsatsen är att identifiera, systematisera och förklara rättsläget avseende bulvanregeln. Därtill har jag i den här uppsatsen velat belysa de rättssäkerhetsbrister som finns i nuvarande ordning.

När arbetet nu är avslutat är min förhoppning att uppsatsen möjligen klargjort rättsläget avseende bulvanregeln, och om inget annat belyst de problem och framför allt rättssäkerhetsbrister som är förenade med nuvarande lagstiftning. Lyckligtvis synes den svenska lagstiftaren till syvende och sist ha insett behovet av en reform, eftersom såväl bulvanregeln som KupL numera är under översyn. Enligt min mening finns det knappast skäl att låta bulvanregeln förbli oförändrad som man gjorde år 2015. När alla fingrar pekar åt att en reform är nödvändig återstår det att se vilken väg lagstiftaren väljer. Till dess kommer jag, som kanske vissa andra, att avvakta den pågående utvärderingen.

# Källförteckning

## Offentligt tryck

### **Europeiska unionen**

Rådets direktiv 90/435/EEG av den 23 juli 1990 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater.

Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater.

Rådets direktiv 2009/133/EG av den 19 oktober 2009 om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan.

Rådets direktiv 2011/96/EU av den 30 november 2011 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater.

Kommissionens rekommendation (2012/772/EU) av den 6 december 2012 om aggressiv skatteplanering.

Kommissionen den 25 november 2013, Questions and Answers on the Parent Subsidiary Directive, MEMO/13/1040.

Rådets direktiv (EU) 2015/121 av den 27 januari 2015 om ändring av direktiv 2011/96/EU om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater.

Förslag till rådets direktiv (EU) 2011/16 av den 18 maj 2021 om fastställande av regler för att förhindra missbruk av företag utan substans för skatteändamål och om ändring av direktiv.

Rådets direktiv (EU) 2025/50 av den 10 december 2024 om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

Kommissionen den 18 juni 2025, ECOFIN report 9960/25.

## **Sverige**

### Utredningsbetänkande

SOU 1950:21 Betänkande med förslag angående ändrade bestämmelser för beskattning av periodiskt understöd, m.m. samt av utdelning å svenska aktier och andelar i vissa fall, m.m.

SOU 1999:79 Källskatt på utdelning och royalty till begränsat skattskyldiga.

DS 2020:10 Ny lag om källskatt på utdelning.

### Propositioner och regeringsskrivelser

Proposition 1943:12 Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om kupongskatt, m.m.; given Stockholms slott den 15 januari 1943.

Proposition 1970:134 Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till kupongskatteförordning, m.m.; given Stockholms slott den 6 maj 1970.

Proposition 1980/81:17 med förslag till mot skatteflykt, m.m.

Proposition 1989/90:47 om vissa internationella skattefrågor.

Proposition 2010/11:165 Skatteförfarandet.

Proposition 2015/16:14 Begränsad skattefrihet för utdelning och nya bestämmelser mot skatteflykt i fråga om kupongskatt.

Dir. 2026:6 En modern lagstiftning om källskatt på utdelning.

## **Litteratur**

### **Böcker**

Baldvinsson, Gunnar Páll (2025), *On the boundary between abuse and economic reality - A study on the prohibition of abuse of rights and statutory*

*general anti-avoidance rules in EU tax law*, doktorsavhandling vid Uppsala universitet.

Bernitz, Ulf, Kjellgren, Anders (2018), *Europarättens grunder*, 7 uppl., Nordstedts juridik, Stockholm.

Croneberg, Richard (2021), *Att motverka skatteflykt – en komparativ studie av generella åtgärder mot skatteflykt i Sverige och Danmark i ljuset av skatteflyktsdirektivets allmänna regel mot missbruk*, doktorsavhandling vid Lunds universitet.

Dahlberg, Mattias (2000), *Svensk skatteavtalspolitik och utländska basbolag – en studie av svensk skatteavtalspolitik i förhållande till utländska basbolag mot bakgrund av svensk intern internationell skatterätt*, doktorsavhandling vid Uppsala universitet.

Dahlberg, Mattias (2019), *EU och svensk företagsbeskattning*, 1 uppl., Studieförbundet Näringsliv, Stockholm.

Dahlberg, Mattias (2020), *Internationell beskattning*, 5 uppl., Studentlitteratur, Lund.

Dahlman, Roland, Fredborg, Lars, Dahlman Löfgren, Elisabet (2023), *Internationell beskattning*, 1 uppl., Nordstedts Juridik, Stockholm.

Edvardsson, Leif (2012), *Skatteregler för incitamentsprogram*, 2 uppl., Nordstedts Juridik, Stockholm.

Fritz, Maria (2020), *Förbudet mot rättsmissbruk i EU-rätten – en förändrad avvägning mellan rättssäkerhet och rättvisa i den svenska skatterätten?*, doktorsavhandling vid Lunds universitet.

Helminen, Marjaana (2024), *EU tax law: direct taxation*, IBFD, Amsterdam.

Hjertstedt, Mattias (2019), Beskrivningar av rättsdogmatisk metod, i: Ruth Mannelqvist, Staffan Ingmanson, Carin Ulander-Wänman (red.), *Festskrift till Örjan Edström*, s. 165–173, Umeå universitet.

Jilkén, Daniel, Grip, Ulrika & Dufwa, Johanna (2013), *Kupongskattelagen: en kommentar*. 1. uppl., Norstedts Juridik, Stockholm.

Kleineman, Jan (2025), *Rättsdogmatisk metod*, i: Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.). *Juridisk metodlära*, 3 uppl., Studentlitteratur, Lund.

Lehrberg, Bert (2019), *Praktisk juridisk metod*. 11 uppl., Iusté, Uppsala.

Melz, Peter; Silfverberg, Christer; Simon-Almendal, Teresa och Persson Österman, Roger (2025), *Inkomstskatt – En lärobok i skatterätt – Del 2*, 20 uppl., Studentlitteratur, Lund.

Reichel, Jane (2025), *EU-rättslig metod*, i: Nääv, Maria & Zamboni, Mauro (red.). *Juridisk metodlära*, 3 uppl., Studentlitteratur, Lund.

Rosander, Ulrika (2007), *Generalklausulen mot skatteflykt*, doktorsavhandling vid Jönköping International Business School.

Tjernberg, Mats (2018), *Skatterättslig tolkning*, 1 uppl., Iustus förlag, Uppsala.

Wattel, Peter, Marres, Otto och Vermeulen, Hein (red.), *Terra/Wattel – European Tax Law*, 8 uppl., vol. 1, Wolters Kluwer, Alphen aan den Rijn.

### **Artiklar**

Baldvinsson, Gunnar (2026), 'Article 1(2) PSD and the EU Concept of Abuse: Clarification, Continuity and Causation in *Nordcurrent Group*', *Skattenytt* 2026 s. 10.

Bertlin, Joanna, Isaksson, Nina (2017), 'Skatterättsnämnden tolkar bulvanregeln – i ljuset av den skatteflyktsbestämmelsen i EU:s moder-/dotterbolagsdirektiv', *SN* 2017 s. 527-534.

Brokelind, Cécile (1996), 'Implementering av moder-dotterbolagsdirektivet i några medlemsstater', *SvSkT* 1996:4 s. 298.

Dahlberg, Mattias (2018), 'B1 Moder-dotterbolagsdirektivet', *SN* 2018 s. 349.

Dukmedjian, Pierre-Régis, Bénézet, Camille (2022), 'The Upcoming ATAD 3 Substance Rules: Overview and First Challenges', *IBFD*.

Hultqvist, Anders (1998), 'Vad är rättssäker beskattning', *SvSkT* 1998:8 s. 763.

Jankowski, Jakub (2026), 'The Withdrawal of the ATAD 3 Directive – An Analysis of Attempts to Define the Required Physical Substance of EU Holding Companies', *IBFD*.

Kalén, Elsa (2024), 'Tillämpa skatteflyktslagen på kringgåenden av svensk källbeskattning? En analys i ljuset av moder-/dotterbolagsdirektivets missbruksregel och den fria rörligheten för kapital', SvSkT 2024:6 s. 515.

Kleist, David (2015), 'Implementering av nya skatteflyktsbestämmelser i moder-/dotterbolagsdirektivet – regeringen lägger fram reviderat förslag', SvSkT 2015:8 s. 665–677.

Kristoffersson, Eleonor (2011), 'Att använda prejudikat och annan rättspraxis i rättstillämpningen', SvSkT 2011:10 s. 835–849.

Rosenholm, Sebastian (2020), 'Principen om förfarandemissbruk – En EU-rättslig studie om korrelationen och tillämpningen av de generella anti-missbrukbestämmelserna och principen om förfarandemissbruk på området för direkt skatt (del 1 av 2)', SvSkT 2020:4 s. 225.

Rosenholm, Sebastian (2020), 'Principen om förfarandemissbruk – En EU-rättslig studie om korrelationen och tillämpningen av de generella anti-missbrukbestämmelserna och principen om förfarandemissbruk på området för direkt skatt (del 2 av 2)', SvSkT 2020:6 s. 421.

Trollerz, Kerstin (1993), 'Rättssäkerhet utan skatteflyktslag', SvSkT 1993:1 s. 16.

von Bahr, Stig (2019), 'Klargörande avgörande från EU-domstolen om rättsmissbruk', SN s. 771–783.

Weber, Denis (2016), 'The New Common Minimum Anti-Abuse Rule in the EU Parents-Subsidiary Directive: Background, Impact, Applicability, Purpose and Effect', Intertax, årg. 44, nr. 2, s. 98-129.

Winberg, Håkan (1981), 'Generalklausuler i lagstiftningen', SvJT 1981 s. 597.

## Övrigt

Hultqvist, Anders (2015), *Hur vag får en skattelag va'?*, Svenskt näringsliv, [https://www.svensktnaringsliv.se/bilder\\_och\\_dokument/2h9ich\\_hur-vag-far-en-skattelag-vapdf\\_1103195.html/Hur+vag+fr+en+skattelag+va.pdf](https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/2h9ich_hur-vag-far-en-skattelag-vapdf_1103195.html/Hur+vag+fr+en+skattelag+va.pdf), besökt 2026-02-04.

Kinderdal, Hampus (2017), *Kupongskattelagens bulvanregel – de lege lata*, examensarbete vid Uppsala universitet, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1120926/FULLTEXT01.pdf>, besökt 2026-03-12.

Kleist, David, ”Användning av mellanliggande bolag och principen om förfarandemissbruk – en kommentar om banbrytande domar från EU domstolen”, Infotorg juridik, publicerat 13 mars 2019, [www.infotorgjuridik.se/premium/mittijuridiken/praktikerartiklar/article248931.ece](http://www.infotorgjuridik.se/premium/mittijuridiken/praktikerartiklar/article248931.ece), besökt 2026-02-06.

Malmkvist, Victoria (2019), *Bulvanregelns tillämpningsområde – Under vilka förutsättningar undantas utdelning till ett utländskt bolag från kungskatt*, examensarbete vid Lunds universitet, <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=9010645&fileId=9015800>, besökt 2026-02-03.

Monsenego, Jérôme (2019), *Rätt på EU:s sätt – en ESO-rapport om EU-rättens inverkan på svensk skattelagstiftning*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2019:4, Finansdepartementet, [2019:4 Rätt på EU:s sätt – en ESO-rapport om EU-rättens inverkan på svensk skattelagstiftning - ESO - Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi](https://www.sve.se/rapporter/2019:4-Ratt-pa-EU-s-satt-en-ESO-rapport-om-EU-rattens-inverkan-pa-svensk-skattelagstiftning-ESO-Expertgruppen-for-studier-i-offentlig-ekonomi) , besökt 2026-03-19.

Skatteverket, Rättslig vägledning, Vad är utdelning? <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2026.1/331191.html>, besökt 2026-02-12.

# Rättsfallsförteckning

## **Skatterättsnämnden**

Förhandsbesked den 16 mars 2017. SKV:s rättsfallsprotokoll nr 36-16/D.

Förhandsbesked den 19 juni 2018. SKV:S rättsfallsprotokoll nr 64-17/D.

## **Förvaltningsrätten (med beteckning ”länsrätten” fram till den 15 februari 2010)**

Länsrättens i Dalarnas län dom i mål nr 2812-03 den 20 januari 2005.

Förvaltningsrättens i Falun dom i mål nr 307-13 den 1 december 2014.

Förvaltningsrättens i Falun dom i mål nr 4344-24 och 4345-24 den 13 januari 2025.

## **Kammarrätten**

Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 575-05 den 15 juni 2007.

Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 247-15 den 15 december 2015.

## **Högsta förvaltningsdomstolen**

HFD 2017 not. 32.

HFD 2019 not. 7.

## **EU-domstolen**

C-26/62 van Gend en Loos mot Nederländska skatteförvaltningen, dom av den 5 februari 1963. ECLI:EU:C:1963:1.

6/64 Flaminio Costa mot E.N.E.L., dom av den 15 juli 1964. ECLI:EU:C:1964:66.

11/70 Internationale Handelsgesellschaft GmbH mot Einfuhr- und Vorratstelle für Getreide och Futtermittel, dom av den 17 december 1970. ECLI:EU:C:1970:114.

C-33/74 Van Binsbergen mot Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid, dom av den 3 december 1974. ECLI:EU:C:1974:131.

41/4 Yvonne van Duyn mot Home Office, dom av den 4 december 1974. ECLI:EU:C:1974:133.

C- 106/89, dom av den 13 november 1990. ECLI:EU:C:1990:395.

C-29/95 Leur-Bloem, dom av den 17 juli 1997. ECLI:EU:C:1995:28.

C-196/04 Cadbury Schweppes plc och Cadbury Schweppes Overseas Ltd mot Commissioners of Inland Revenue, dom av den 12 september 2006. ECLI:EU:C:2006:554.

C-126/10 Foggia, dom av den 10 november 2011. ECLI:EU:C:2010:129.

C-448/15 Belgische Staat mot Wereldhave Belgium Comm. VA m.fl., dom av den 8 mars 2017. ECLI:EU:C:2017:180.

C-6/16 Eqiom SAS och Enka SA mot Ministre des Finances et des Comptes publics, dom av den 7 september 2017. ECLI:EU:C:2017:641.

Förenade målen C-504/16 och C-613/16 Deister Holding AG och Juhler Holding A/S, dom av den 20 december 2017. ECLI:EU:C:2017:1009.

Förenade målen C-116/16 och C-117/16 T Danmark och Y Denmark, dom av den 26 februari 2019. ECLI:EU:C:2019:135.

C-228/24 Nordcurrent Group, dom av den 3 april 2025. ECLI:EU:C:2025:239.